The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, DECEMBER 18, 1965

LATVIJA
AMERIKA

101. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 18. DECEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

ACEN iesniegums Apvienotajām nācijām

Sakarā ar Cilvēka tiesību dienu, kuru atzīmēja 10. decembrī, Apspiesto Eiropas tautu asambleja sagatavojusi brošūru angļu valodā, kurā minēti fakti ar datiem par Pad. savienības cilvēka tiesību noteikumu pārkāpumiem apspiestajās zemēs.

Cilvēka tiesību deklarācija sākas ar vārdiem: „Cilvēces visu locekļu pašcieņas, vienādu un neatsavināmu tiesību atzīšana ir pasaules brīvības, taisnības un miera pamats." Tālāk uzskaitīti atsevišķo tiesību paragrafi. Šo deklarāciju līdzi Rietumu valstīm parakstījusi arī komūnistiskā Pad. savienība, pat neapstādamās savā citu tiesību apspiešanas un iznīcināšanas gaitā. Septiņpadsmit gadu pēc deklarācijas parakstīšanas fakti nepārprotami rāda, ka Pad. savienība nekad nav mēģinājusi tās noteikumus ievērot, jo komūnistu valstu konstitūcijās jau norādīts, ka „valsts un sabiedrības vadītāja vara ir strādnieku šķiras avangards — komūnistu partija." Bet komūnistu partija ir arī tā, kas noteic, kā izskaidrojami konstitūcijas noteikumi par pilsoņu tiesībām un brīvību.

ACEN brošūrā minēti fakti par visām apspiestajām valstīm, kuņās Pad. savienība pārkāpusi cilvēka tiesību deklarācijas noteikumus par domu, vārda, kustības un ticības brīvību, politiskajām tiesībām un tiesībām uz darbu. Pieminētas arī deportācijas un „brīvprātīgo" baltiešu nometināšana ārpus Baltijas telpas pēc 1960. gada, kā arī visjaunākie padomju paņēmieni iznīcināt intelektuāļu garīgo pretestību ar atbilstīgu personu ievietošanu vājprātīgo namos. Beigās norādīts, ka Pad. savienības varmācīgi rastā Eiropas sadale ir viens no pasaules nemiera galvenajiem iemesliem. Cilvēka tiesību atdošana apspiestajām Austrumu un Centrāleiropas tautām ir priekšnoteikums Eiropas politiskā stāvokļa normalizēšanai.

Bez šīs brošūras ACEN iesniegusi Apvienotajām nācijām deklarāciju, kurā vērš šī iestādījuma locekļu uzmanību uz komūnistu pārkāpumiem attieksmē uz cilvēka tiesību deklarāciju un pieprasa pasteidzināt cilvēka tiesību līguma izstrādāšanu. ACEN savā deklarācijā ieteic pie Apvienotajām nācijām nodibināt speciālu komiteju, kas iepazītos un izpētītu tiesiskos apstākļus apspiestajās zemēs un sniegtu par to informāciju N. asamblejai.

PAZIŅOJUMS LASĪTAJIEM

Sakarā ar Ziemsvētkiem mūsu laikraksta nākošais numurs paplašinātā izdevumā iznāks sestdien, 25. decembrī, bet lasītājiem to izsūtīsim jau otrdienas, 21. decembra vakarā, lai laikraksts līdz svētkiem visus lasītājus Amerikas kontinentā sasniegtu.

Adventa nedēļas ir Ziemsvētku ieskaņu laiks, kad kristīgā cilvēce pamazām sagatavojas Kristus dzimšanas svētkiem. Trimdas latvieši rīko Ziemsvētku tirdziņus, skolas bērni priecājas uz eglītes vakariem un arvien nepacietīgāk sāk gaidīt pašus Ziemsvētkus, kad spulgām acīm varēs raudzīties vecāku rīkoto eglīšu mirdzā un svecīšu svaidīgajās liesmās ... Uzņēmumā egliti pušķo Toronto vanadzes Zelma Grēkere (pa kreisi) un Vera Bebre. Foto: J. Ligers

PIE ZIEMSVĒTKU EGLĪTES

„Svētku vakarā ieradīsies īstais Ziemsvētku vecītis ar dāvanu maisu," pie pušķotās eglītes, svētkus gaidot, prāto 5 gadus vecā Inta. Foto: J. Ligers

KĀDĒĻ ŅUJORKAS LATVIEŠU TRŪKA ŅUJORKĀ

MŪSU ŅUJORKAS REDAKCIJAS APTAUJA

Divos garos rakstos mūsu laikraksts apskatījis 13. novembra baltiešu kopējo demonstrāciju Ņujorkā kā lasītāju un demonstrācijas dalībnieku uztverē, tā arī latviešu centrālo organizāciju vadītāju un Vašingtonas sūtniecības nostāju. Raksta beigās atzīts par vēlamu noskaidrot Ņujorkas latviešu nepiedalīšanās iemeslus, atzīstot, ka vienīgos dibinātos pārmetumus pelnījuši ņujorkieši, kas tik mazā skaitā demonstrācijā piedalījušies.

Ir dabīgi, ka par savām valnām vai kļūdām cilvēki ne labprāt runā, nedz tās atzīst. Arī ņujorkieši ir samērā atturīgi, ja jārunā par 13. novembra demonstrāciju un tās iemesliem, kas viņiem lika palikt mājās un neapmeklēt Madison Square Garden arēnu, nepiedaloties arī demonstrācijas gājienā. Iztaujājot ņujorkiešus, apzināti bija izmeklētas tādas ģimenes, par kurām pamats domāt, ka tās demonstrācijā nav piedalījušās. Uz katrām divām ģimenēm, kas gājienā piedalījās, septiņas bija tādas, kas atturējušās. Ir dabīgi, ka šie cilvēki nevēlējās, lai viņu vārdus minētu laikrakstā.

Demonstrācijā piedalījās tie paši simti Ņujorkas latviešu, kurus var redzēt latviešu sarīkojumos. Citu seju bija maz. Ņujorkas lielāko latviešu organizāciju vadības ar maz izņēmumiem bija demonstrantu rindās. No luterāņu draudzes piedalījās divi mācītāji (trešo kavēja veselības stāvoklis), tāpat pašreizējais un bijušie draudzes priekšnieki, bet katoļu mācītājs atradās rīkotāju vidū. Demonstrācijā redzēja Ņujorkas DV apvienības vadību, kā arī vietējos latviešu politiķus, latviešu organizāciju padomes vadību un pārstāvjus no latviešu studentu organizācijām. Nebija organizēta Ņujorkas latviešu organizāciju kārtu piedalīšanās, kaut arī redzēja Latvijas karogus.

Pēc ņujorkiešu domām bijuši vairāki iemesli, kas viņus atturējuši no piedalīšanās.

Demonstrācija iekrīta laikā, kad svinēja Latvijas neatkarības gadadienu. Daži domā, ka nevarēja atrast laiku, lai ziedotu lielāko dienas daļu 13. novembra demonstrācijai un nākošā dienā piedalītos valstssvētku aktā. Tā kā pēc dažu ieskata demonstrāciju rīkojuši lietuvieši, tad svarīgāks viņu pienākums esot bijis piedalīties 18. novembra sarīkojumā. Varbūt ka viņiem taisnība: šogad valstssvētku akts bija daudz kuplāk apmeklēts nekā iepriekšējos gados, un pirmoreiz — pēc vairāku gadu apmeklētāju skaita mazināšanās tas izrādīts krietni pieaudzis, par ko patikami pārsteigti bija rīkotāji. Daļa jaunatnes atrada par iespējamu piedalīties abos sarīkojumos, bet lielākā daļa vecās paaudzes tikai Latvijas valstssvētku svinībās.

Kā no sarunām varēja secināt, tad, varbūt, pats svarīgākais iemesls, kāpēc demonstrāciju 13. novembrī ņujorkieši neapmeklēja, bija tas, ka to nerīkoja Amerikas latviešu apvienība, bet no latviešu puses rīkošanā piedalījās latviešu jaunās paaudzes pārstāvji, kuriem nebija tik daudz pieredzes, kādēļ dažam Ņujorkas latvietim liekas, ka no demonstrācijas daudz nekas neiznāks. Pēc šīs grupas ieskata, kad vasarā sāka runāt par demonstrācijas rīkošanu, ALAj vajadzēja pārņemt iniciatīvu, sasaukt kopēju baltiešu apvienību sēdi un tālāk visām trim baltiešu centrālajām organizācijām rīkoties kopīgi demonstrācijas izkārtošanā. ALAs valde tomēr, sēdē pārrunājot šo jautājumu, vairāk bažījās par pieļaižamām kļūdām nekā domāja par iespējamiem panākumiem, baidoties, ka, varbūt, nāktos piemaksāt, ja izdevumi nesegtos ar ienēmumiem. Tādā gadījumā zaudējums būtu jāsedz no ALAs līdzekļiem, kurus ziedojuši tautieši. Ņujorkas latvieši domā, ka cīņa par Latvijas brīvību prasa arī zināmu risku, no kura nedrīkst izvairīties. Ja Amerikas latviešu apvienība neticēja, ka demonstrācija izdosies, kāds iemesls latviešu centriem ASV. Latviešu rīcības komitejas locekļa N. Trepšas jūsmīgais raksts par demonstrāciju parādījās Ņujorkas latviešu laikrakstā pirmajā lapā kā sludinājums. Lieki uzsvērt, ka tas neveicināja Ņujorkas latviešu jūsmu piedalīties demonstrācijā. Dažos gadījumos pašai rīcības komitejai nebija saskaņas rīkojumu vai aicinājumu izpildīšanā. Šāda sarīkojuma noorganizēšana prasa daudz pūļu un prasmes; varēja redzēt, ka trūkst piedzīvojušu vaditāju.

Demonstrācijas dienas rītā laika apstākļi nebija labvēlīgi: lija lietus. Tas atturējis daļu no vecākās paaudzes piedalīties demonstrācijā. Sarīkojuma vietā redzēja, ka daži mēģināja pārdot citiem savas liekās ieejas kartes, jo otram ģimenes loceklim nebija izdevies ierasties. Pēcpusdienā, kad notika gājiens uz AN, tornēr spīdēja saule. Kas nebija ieradies rītā, trūka arī pēcpusdienas gājienā.

Ņujorkas latvieši nekad nav bijuši lieli demonstrāciju piekritēji. Nedaudzās latviešu demonstrācijas Ņujorkā nav pulcinājušas lielu dalībnieku skaitu. Kaut lai pieminēta šai vasarā rīkotā auto karavāna no Bostonas, kurā tikai nedaudz ņujorkiešu mašīnu pievienojās braucienam. Kad pirms pāris gadiem no Kanādas ienācis ierosinājums rīkot Ņujorkā demonstrāciju un to apspriedā ALAs valdes sēdē Ņujorkā, nebija tādu, kas cerēja uz lieliem pārsteigumiem. Iemeslus var tikai minēt: vai tā bija nepatika pret daudzajām demonstrācijām, kas katru dienu notiek Ņujorkas ielās, vai, varbūt, labklājība, kas

(Nobeigums 5. lpp.)

Dr. J. Zaube

NEBŪSIM VIENPUSĪGI

SAKARĀ AR PĀRRUNĀM PAR DR. A. KARPA PUBLICĒTO DEKLARĀCIJU LATVIEŠU KULTŪRAS DARBA NĀKOTNES PLĀNOŠANĀ

Politiskajā dzīvē opozicija dažu labu reizi valdības darbu atzīst par nepietiekamu vai pat kaitīgu, — un valdības grupas savukārt principā par nederīgiem dēvē opozicijas priekšlikumus. Tas notiek bieži vien tikai tāpēc, ka šādā veidā cer iegūt vairāk balsu nākamajās vēlēšanās. Katra partija sludina, ka pareizo ceļu ir atradusi tikai viņa.

Kultūras jautājumos tik skaidrs partējiskums vispār nevar izveidoties. Un esam priecīgi, ka latviešu kultūras darbā spējam atklāti pārrunāt visu, kas nodarbina latviski orientētus tautiešus ikvienā sabiedrības slānī, vecākus ģimenē, skolotājus latviešu skolā un organizāciju darbiniekus sabiedriskajā darbā. Taču reizumis gadās, ka amatā esošas personas vai grupas bez pietiekama motivējuma nosauc par aplamiem vai nereāliem iebildumus vai ieteikumus, kas nenāk no viņu pulka.

Kopējo mērķu labad mums tomēr jābūt ieciet gākiem. Nedrīkstam kultivēt vienpusīgo nostāju, ka derīgs ir tikai tas, ko saka manu domu balstītāji; jāapsver arī citu domas. No šāda pamatprincipa taču nevar atkāpties nevienā sapratīgu ļaužu sadzīves formā. Trimdas grupām, kas savu nacionālitāti negrib aizmest, jāmeklē visi ceļi, kā labāk veidot nākotni, jāizvērtē visas iespējas, visi ierosinājumi, tautiešu labā neko neatstājot nepārbaudītu. Latvieši nav izņēmums. Un ideju, jaunu domu un veidu, kā savas ieceres īstenot, vēl nav par daudz. Bet tiklīdz pavīd jaunas domas vai „pārdrošāki" ierosinājumi, piemēram, par augstākajām latviešu skolām trimdā, par Latvijas vai Baltijas universitāti, par vēlējamu kultūras padomi u. t. l., drīz seko aizrādījumi, ka ieceru un ideju jau tā esot par daudz, neesot tikai līdzekļu un darītāju. Vai tiešām tā ir, vai tiešām mūsu kultūras dzīve ir tik pārbagāta ar svaigām domām un jaunām idejām, tik dziļi mērķtiecīga, ka nav nekā ko vēlēties, tikai vairāk līdzekļu? Laikam gan trūkst arī vēl kā cita.

Pieminētas reizēm ir arī t. s. vecās labās un pārbaudītās metodes kultūras jautājumos. Tās ir slavētas un peltas, tās darītas atbildīgas ir par panākumiem, ir par neveiksmēm, tomēr bieži tiek aizmirsts svarīgākais — pejama ne tik daudz ir metodes, bet pejama ir stāvēšana uz vietas. Un tad jau neklātos bažīties par to, ka ideju ir par daudz, ka tās tikai kultivē ilūzijas un tā apgrūtina mūsu kultūras dzīvi. Isteni derētu bažīties par to, ka lielu ideju nav, ka nespējam radīt aizrautību; ne tādu aizrautību, kas strauji izplēn, bet tādu, kas deg kā neizdzēšama liesma, kas atraisa darbošanās un uzupurēšanās prieku.

Nacionālpolitiskā darbā organizācijas cenšas pieskaņoties katrai jaunai situācijai. Kultūras jautājumos, manuprāt, var vērot ja ne apmulsumu, tad vismaz nepietiekamu saskaņojumu, dažreiz arī neattaisnojamu konservātīvismu. Un tad nav jābrīnās, ka jaunatnē rodas neapmierinātība. Rezervēta vai noraidīga izturēšanās pret kādu jaunu ieteikumu vēl neliecina par objektivitāti, un ne vienmēr arī respektēta darbiniekā konservātīva nostāja atbilst mērauklām, kas saistās ar objektīvas patiesības meklēšanu. Raksturīga šai ziņā ir reakcija uz Dr. A. Karpa deklarāciju par kultūras darba nākotni. Tā, piemēram, T. Sīlis savās piezīmēs piedēvē Dr. Karpam to, ko latvieši dažreiz sauc par mākoņu stumdīšanu. Ir jauka lieta aizstāvēt kādu organizāciju, bet pavisam cita lieta ir organizācijas nemaldīguma apšaubītāju notēlot par fantastu. Ļoti jāšaubās, vai vairums latviešu, ieskaitot kultūras darbiniekus, saskata naivitāti Dr. Karpa domās par vēlējamu Kultūras padomi. Arī citi dalīsies T. Sīļa rūgtumā par to, ka daudzi latvieši tikai tukši runā un darāmo atstāj citiem, ka daļa jauno akadēmiķu stāv malā un nepiedalās ne darbā, ne līdzekļu sagādē. Tomēr nederētu kopt mānīgu tīcību, ka nav nekāda māksla izdomāt, kas darāms, un ka lielāki līdzekļi visu ar burvju mājienu atrisinās, bet derētu labāk meklēt jaunas un vērtīgas ierosmes, jo beigu beigās ir liela māksla zināt, ko īsteni vajadzētu darīt un kā darīt. Kultūras daļu darbinieki ir izcili speciālisti, tomēr tāpēc vien nevajadzētu spriest, ka mums nekā vairs nevajag; nedrīkstētu noraidīt nevienu labu padomu vai derīgu ierosinājumu, vienalga, kas to devis. Ir pagrūti saprast kā organizācijas, tā kāda atsevišķa cilvēka tieksmi būt nemaldīgam.

Ka līdzšinējos trimdas gados kultūras dzīves kārtošanā bijušas arī kļūdas, to taču neviens nopietni nemēģinās apstrīdēt, tomēr neesam nekur dzirdējuši vai lasījuši darītāju piebildi, ka tādas bijušas un ka kaut kas būtu jāgroza. Tā ir skumja parādība, ka darba darītājs pats negrib atzīt savas kļūdas, jo tā ir apgrūtināta vēlamo uzlabojumu nās. Nav [illegible] piemēram, [illegible] vienā mana pagalvī[illegible] būtu [illegible] sasniegumi, jo ar teoriju vien kultūras dzīve nav rēgulējama. Taču viena otra parādība ir arī pilnīgi skaidra: piemēram, no latviešu kopības aizgājušie bērni un jaunieši ir nobirums, kuru gan nevarēja pilnīgi novērst, bet kas noteikti varēja būt krietni mazāks, ja nacionālās kultūras darbā būtu bijis vairāk sistēmas. Sadi un līdzīgi apsvērumi arī var radīt neapmierinātību jauniešos, kas domā, ka vecākā paaudze cenšas tikai saglabāt savā mūžā iegūto. Te nu jaunajiem jāievēro, ka t. s. saglabāšana pati par sevi nav jāuztver par apvainojumu progresa cilvēkam, arī tam jāpatur savs latviskais kodols, latviskā dzīves uztvere, bet vecākajai paaudzei savukārt nav jāaizmirst, ka kultūra nav kaut kas sastinguma veidā saglabājams, bet tā jāveido tālāk. Seit, lūk, jaunas ierosmes ir svētība, un šo ierosmju devējiem nevajag piedēvēt gaisa grābju ieskatus vai arī izlēkt tos par nevēlamiem ilūzionistiem.

Ja mēs sāksim katru jaunu domu paudēju nostrostēt, tad kautrīgākie beigās nedrīkstēs vairs ne muti pavērt, bet no viņu mutes, varbūt, varētu nākt daudz labu domu. Būsim iecietīgi mūsu nākotnes dēļ. Neviena grupa, komiteja vai organizācija taču nav jārada tās locekļu norobežošanai no pārējiem cilvēkiem un neiecietības kultivēšanai, bet jārada zināmu mērķu sasniegšanai.

Attieksmē uz centrālajām organizācijām vispār derētu atcerēties, ka tās var gan atbildību par veiksmēm un neveiksmēm novelt uz lokālajām organizācijām un darbiniekiem, bet vai nav arī tā, ka rezultāti atkarīgi no centra prasmes dot skaidras vadlīnijas, skaidru mērķi un motivāciju? Lokālās grupas, ģimenes un individi ir gan īstie darba darītāji un latviskās kultūras veidotāji un tālāk devēji, bet centrs taču nav radīts tikai statistikas datu vākšanai. Nebūsim vientiesīgi un neaizmirsīsim, ka šie lielie un mazie darītāji gaida no centra ne tik daudz naudu, bet gaida atbildes uz daudziem jautājumiem nacionālās kultūras darbā, gaida daudzu „kāpēc" izskaidrojumu, gaida konkrētus lielus mērķus, nevis tikai vispārēju formulējumu: būt visiem brīviem latviešiem! Kur ir šie skaidri formulētie mērķi, nospraustie ceļi, kuriem varētu sekot, kas saistītu un liktu aiz-

(Nobeigums [illegible] lpp.)

NĒĢERI, PROFESORI UN KOMŪNISTI

Ar šādu virsrakstu Amerikā intelektuāļi šos faktus akceptē publicēts raksts, kura autors cenšas izskaidrot šodienas notikumus pasaulē, sevišķi attieksmē uz ASV politiku Dienvidaustrumāzijā. Vispirms autora uzmanība veltīta tā saukto intelektuāļu tiešām grūti izprotamajai nostājai, jo līdz šim bija pierasts, ka tieši gara pasaule, t. i. intelektuālie ļaudis ir pirmie, kas sacelas pret katru netaisnību, vardarbību un liekulību, kas prasīja, lai pasaules politiku vada cilvēku labākās domas. Tātad, intelektuāļu rīcība kļuvusi par vienu no centrālajām šī laika problēmām, sevišķi pēc tam, kad nelaika prezidenta Kenedija politiku formulēja un formēja šie intelektuāļi.

Vinstons Čērčils savās atmiņās kādā vietā rakstījis nozīmīgus vārdus: „Esam iesoļojuši vētrainā un traģiskā laikā. Nekad agrāk cilvēka personību tā nav nomākuši notikumi. Reti cilvēces vēsturē brutāli fakti tādā mērā valdījuši pār domām. Un baiļu pilnais šodienas jautājums skan: vai mūsu problēmas neizslīdēs no mūsu kontroles?" Bet — kādas domas vadījušas brīvās pasaules politiku? Kādas domas valdīja Jaltas, Teherānas un Potsdamas konferencēs? Vai tur cilvēku domas netika degradētas līdz brutālo faktu līmenim? Vai Baltijas valstu okupēšana, Polijas, Besarabijas, Čechoslovakijas, visu Balkānu valstu pakļaušana komūnistu bloka varai, to turot un sargot ar krievu divizijām,— vai tie nav visbrutālākie fakti? Kad 1954. gadā Ženēvas konference sadalīja Vietnamu, komūnistu bloka valstis lauza arī šo parakstīto līgumu un ielauzās Vietnamas dienvidu daļā, šo vardarbību kvalificējot par vietnamiešu pašu „iekšēju lietu", kurā nevienai citai valstij nav tiesību iejaukties, kaut katram bērnam bija skaidri zināms, ka Maskava un Ķīna ir šīs līguma laušanas galvenie un vienīgie autori, Vietnamas ziemeļu daļu, kas zemes sadalīšanā nokļuva komūnistu varā, pasaules priekšā nostādot par Vietnamas apvienošanas cīnītāju, kādēļ jāatbalsta [illegible] gadā Dienvidvietnamā [illegible] stāvokli ieskaitot [illegible] kā mērā nopietnu, [illegible] palīdzību, kādu arī neliedza. Šodien ASV pilnā mērā iesaistījušās Dienvidaustrumāzijas telpā, kur var izšķirties cilvēces liktenis. Bet tūlīt pēc tam, kad sākās ASV palīdzība Dienvidvietnamai, iesākās arī ļoti asa ASV valdības kritizēšana, galvenokārt no intelektuāļu puses. Bet no kāda domu viedokļa? Vai tad Ženēvas līguma laušana, tai sekojošais vietkongu iebrukums Dienvidvietnamā nav brutāli fakti? Šodienas braukšanu uz Indonēziju, lai sarunātos ar vietkongu komūnistiem, kaut kādu izcilnieku salidojumu Vašingtonā, kur bija saradušies bārdaini dīkdieņi un nevīžīgi ģērbušās meitenes, lai sarīkotu sēdēšanu balaganu Baltā nama priekšā. Par spīti visu šo notikumu šķietamajai bezjēdzībai, visam tomēr ir gan kāda jēga un sakarība..."

Ja šodienas pasauli redzam sašķeltu,— vienā pusē komūnistu bloks, otrā — brīvā pasaule, tad komūnistu bloka pamatmērķis ir satriekt un salauzt ASV, jo — tā jau ir tā „pasaules revolūcija", komūnisma varas nostiprināšana visā pasaulē. Maskava no Ķīnas atšķiras tikai metožu ziņā: Maskava ieskata, ka vismazāk pašiem komūnistiem bīstamais un „absolūti pareizais" ceļš ir lēna ASV ārdīšana zemes iekšienē, bet Ķīnai tas šķiet par paša komūnisma apdraudējumu, kāpēc tā cenšas ASV iesaistīt lokālos karos, lai nokausētu un salauztu.

Raksta autors jautā: „Vai tagadējie notikumi nav abu metožu praktiska pārbaudīšana?" Ka Vietnamā ASV spēkojas ar Ķīnu, to, laikam, visi redz un saprot, bet ka iekšējo nemieru izraisīšanā darīšana ar Maskavu, tas, šķiet, vēl nav visiem saprotams un skaidrs. Maskavai ASV ir simtiem iespēju iespaidot dažādos ļaudis kas ar kaut ko nav apmierināti, un Maskava, sagādamās ar koeksistences sauklī, cenšas šos neapmierinātos izmantot. Bet Maskavai ir arī savā „iekšējā aģentūra" — ASV komūnistu partija, kuŗu dirigē Kremlis un kas savu ārdīšanas darbu faktiski jau sākusi. Tā sauktā „konsulārā līguma" parakstīšanai būtu tiešs sakars ar ārdīšanas darbu, jo šis līgums Maskavai dotu iespēju lielā mērā pavairot savu spiegu skaitu Amerikā. Šīgada jūlijā ASV komūnistu partijas vadītājs V. Petersons Maskavas mēnešrakstā „Partijas dzīve" (Nr. 14) atklāti runā par Amerikas opozicijas spēku aktivizēšanu, par to vienības nostiprināšanu un rīcības sakaņošanu. Petersons raksta: „Tieši te visskaidrāk saskatāma Amerikas kompartijas vēsturiskā atbildība - sniegt vadītāju roku šiem opozicijas spēkiem organizētu akciju sarīkošanā. Šajā ziņā mūsu partijai ir jau zināmi panākumi." Tātad, ASV notiekošie nemieri un nekārtības nav vis kādas šķirtas un sporādiskas parādības, jo kompartija šo nemieru radītājiem „sniedz savu vadītāju roku". Petersons atklāti atzīstas, ka „šī gada aprīlī ap 20.000 studentu un skolu jauniešu galvaspilsētā Vašingtonā prasīja pārtraukt amerikāņu bruņoto spēku intervenciju un karu Vietnamā". Un 16. maijā starpuniversitāšu komiteja Vietnamas kara pētīšanai" sarīkoja mītiņu, kas saistīja visas Amerikas uzmanību, jo, kā Petersons Maskavai ziņo „septiņi simti profesoru no vairāk kā simt universitātēm atbalstīja studentu un skolu jauniešu prasības". Amerikas kompartija, varbūt, vēl nav tik spēcīga, lai tā varētu teikt, ka ir šādu mītiņu sarīkotāja, bet gan tikai sekmētāja un daudzinātāja. Jo paralēli kompartijas ārdīšanas darbam Amerikā nozīmību iegūst kāda jauna, varbūt likteniga parādība — intelektuālo darbinieku aktivitāte. Tie nodarbināti zinātnes sasniegumos, tie formē tā saukto sabiedrisko domu (liberālā presē u. c.) un, kā lieprieks teikts, Kenedijs viņus alcināja par valdības padomniekiem, kas ārkārtīgā mērā cēla un vairoja viņu iespaidu. Šie intelektuāļi nav apmierināti ar Amerikas dzīves iekārtu un ar savu vietu tajā. Sakarā ar to intelektuāļu aprindās vairāk nekā citās iespiests komūnistiskās idejas. (No bagātīgas informācijas mēs zinām, ka ASV strādnieku arodorganizācijas ir asas komūnisma pretinieces). No Pad. savienības uz Rietumiem, galvenokārt uz ASV milzīgos apmēros sūta žurnālus, grāmatas un laikrakstus, kuŗus, protams, nelasa ne krāsotāji, ne būvstrādnieki, arī kantoristi ne, bet galvenokārt tieši intelektuāļi. Un Maskavai ir labi organizēts spiegu tīkls, kādēļ Kremlī labi zināms viss, ko dara katrs zinātnieks, bieži vien zināma katra nākošās zinātniskās darbības ideja. Nav jāaizmirst arī tāds svarīgs faktors, ka Maskavas „valsts drošības komitejā" (čekā) nodibināts vesels „dezinformācijas departaments", kā zināms visiem redzamākajiem ASV kongresa locekļiem. Maskavā visu iegūto informāciju izvērtē, reizi tātus attiecīgi autori saņem kā pamatmateriālu „augstu kvalificētu" apcerējumu un grāmatu sarakstīšanai, kuŗās visai neuzkrītošā kārtā tiek iepīta komūnistisko ideju propaganda. Amerikas intelektuāļiem šādas grāmatas jālasa, ja tie negrib atpalikt savās speciālitātēs. Un tā, gadu no gada lasot šādas „zinātniskas grāmatas", intelektuāļi it kā nemanot nokļūst komūnistisko ideju varā, kas teorētiski šķiet tik „progresīvas". Viņi šāk domāt komūnistiskās kategorijās, ko vēl veicina no Pad. savienības vienmēr biežāk Amerikā sabraukušie „padomju speciālisti" uz „kultūras apmaiņas" pamata.

Komūnisti ASV un arī citās valstīs orientējas nevis uz strādnieku, bet tieši uz šiem [illegible] komūnistiem. Ir pamats domāt, ka komūnistu aktivitāte tieši šādā virzienā pieņemsies. Par nēģeru situāciju pazīstamais amerikāņu žurnālists Džems Restons saka: Nēģeris šodien dzīvo labāk nekā 1954. gadā; pie tam nēģeru bezdarbnieku šodien ir vairāk nekā 1954. gadā; pie tam nēģeriem jāstrādā gandrīz tikai nekvalificētais un netīrais darbs, kas sliktāk atalgots un kuŗa veicēji būs pirmie automatizācijas upuri." Tādēļ nēģeri faktisku vienlīdzību nesaredz un neapmierinātība turpinās. Kamēr nēģeri

(Nobeigums 5. lpp.)

LATVIJA

101. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 18. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Pakmarston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, easniedzama redakcijā, tālr. 868—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Neriņš, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiztietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALDIES!

Liela pateicība pienākas Alfrēdam Vinčelam par rakstu „Nevairīsimies atklāti runāt!" Jau šie vārdi vien daudz izsaka un ir nopietni pārdomājami, bet viss raksts satur daudz vairāk pārdomu, patiesības un vērtīgu mudinājumu.

A. Vinčels ir pateicis to, ko sen jau vajadzēja pateikt un pārrunāt presē. Varbūt tā izskaustu no mūsu vidus tukšo lielību, čukstēšanu, bezpārliecības apgalvojumus, glaimošanu un pielīšanu, tiesāšanu un nosodīšanu atklāti un aizklāti. Cik daudz reižu no niekiem izaudzis naids līdz atriebībai un pazudināšanai tikai tiesības un spītības dēļ. Cik daudz reižu „spoži nieki", saldas valodas tā apreibina prātus, ka zaudējam pašcieņu un bieži apjūsmojam „lielas mutes" brammanus. Cik bieži klusie darbinieki tiek tā sarūgtināti, ka viņi aiziet malā. Vajaga tikai kādam „spējīgam" sākt slavēt vai nicināt, tam piebiedrosies citi, kam trūkst vērtēšanas spējas; vai kas baidīsies pats atklāti runāt, teikts: ne mana cūka, ne mana druva, lai nicina nevainīgo, lai apjūsmo nie- [illegible]

Baidīšanās atklāti runāt nes postu. Ar atklātu valodu varētu novērst daudz pārpratumu un nelaimes. Ar to būtu pakalpots gan politikā, mākslā, literātūrā, skolas darbā un dažādos dzīves jautājumos.

Jo vairāk avīzes cilās dažādus jautājumus un ļaus par tiem izteikties, jo lielāku svētību tas nesīs. Avīzes kalpo tautas gara celšanai. Piedalīsimies avīzu tapšanā un pastāvēšanā! Nevairīsimies runāt atklāti!

Izej bez tiepības ar savām domām! Uzklausies bez naida citu domas! Mācies vērtēt un spriest bez skaudības!

Paldies A. Vinčelam par drošo valodu! Paldies par jauna gara došanu mūsu cīnītāju — DV organizācijas izveidotajai avīzei „Latvijai Amerikā"!

Lasītājs Albertā

☆

LŪDZU SKAIDRIBU

LNAK valdes 20. novembŗa sēdes atreferējumā jūsu laikrakstā bija norāde par tās daļēji slēgto rakstŭru, kur preses pārstāvji gan pielaisti, bet „aplikti" ar klusēšanas pienākumu. „Latvijas Amerikā" pārstāvis to stingri ievērojis, kamēr Ņujorkas latviešu laikraksta 1. decembŗa izdevuma ievadrakstu aizstāj minētās sēdes atreferējums, kuŗa lielākā daļa veltīta 13. novembŗa demonstrācijas, ALAs un sūtniecības nepiedalīšanās, BPLAs aktivitātes celšanas un tās event. pārkārtošanas jautājumiem. Uzrādīts arī LNAK valdes pieņemtais atzinums (6 balsis par, 2 — atturas), kuŗā „izsaka izbrīnu, ka mūsu augstākās trimdas vadība neatrada par iespējamu šai demonstrācijā piedalīties." Tāpat cīnītāju jautājumi pārrunāti Kanadas DV valdes, nevis LNAK svinīgajā valstssvētku sēdē, kas nepārprotami arī izriet no abiem atreferējumiem mūsu laikrakstā. Tā kā miseklis noticis Ņujorkas laikraksta „aplaušanā", t. i. teksta iekārtojumā, un šī miseklja dēļ radies sajukums divu dažādu sēžu atreferējumos, presei uzliktais klusēšanas pienākums LNAK svinīgajā sēdē nav nedz pārkāpts, nedz tagad automatiski atcelts.

Interesanta nejaušība: Ņujorkas laikraksta divu sleju garajā atreferējumā nav konstatējama LNAK valdes sēdes vadība, jo tās priekšsēdis J. Niedra nav tur pieminēts ne ar vārdu.

J. D., Ņujorkā

Redakcijas paskaidrojums: Nevaram vēstules autora J. D. lūgumu izpildīt un sniegt mūsu laikraksta pārstāvja pilnīgu atreferējumu par LNAK svinīgajā valstssvētku sēdē runāto, jo klusēšanas pienākums joprojām spēkā: sēdes slēgtais raksturs nav arī zudis pēc minētās publikācijas citā laikrakstā, jo tā pārstāvis tāpat nav pārkāpis klusēšanas pienākumu. Ja tāds iespaids radies, tad tas noticis vienīgi miseklja dēļ, kāds katrā darbā iespējams. Proti, Ņujorkas laikraksta 1. decembŗa numurā rakstā „Kāpēc 13. novembŗa demonstrācijai nebija ALAs blanko paraksta" miseklja dēļ iekļuvušas trīs rindkopas, kuŗām bija jāatrodas rakstā „Kanadā astotā daļa visu DV organizācijas locekļu" 6. lappusē, kas atreferē Kanadas DV zemes valdes sēdi. Nevis LNAK, bet Kanadas DV valde pieņēmusi atzinumu, kas „izsaka izbrīnu, ka mūsu augstākās trimdas vadība neatrada par iespējamu šai demonstrācijā piedalīties." Tāpat cīnītāju jautājumi pārrunāti Kanadas DV valdes sēdē, kas nepārprotami arī izriet no abiem atreferējumiem mūsu laikrakstā. Tā kā miseklis noticis Ņujorkas laikraksta „aplaušanā", t. i. teksta iekārtojumā, un šī miseklja dēļ radies sajukums divu dažādu sēžu atreferējumos, presei uzliktais klusēšanas pienākums LNAK svinīgajā sēdē nav nedz pārkāpts, nedz tagad automatiski atcelts.

LILIJA ZARIŅA

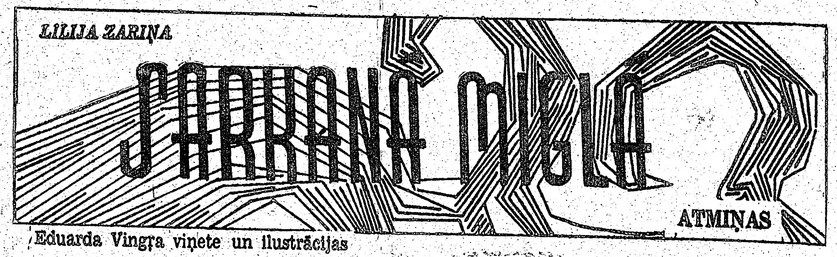

Eduarda Vingŗa viņete un ilustrācijas

(58. turpinājums)

Man neviļus jāatceras Velta un viņas četrgadīgā meitiņa. Par to domājot, saspiežu tik cieši rokās tējas glāzi, ka tā saplīst, stikliem iegriežoties man plaukstā, bet mūsu senais paziņa un mājas ārsts šai brīdī apķeŗas, ka aizrunājies par tālu. Liekas, arī viņam bija gribējies reiz atklāti izrunāties, bet mani, kaut studēju medicīnu, viss ietekmē pārāk dziļi.

Arī māte kļuvusi bāla un nervoza. Pa pirtiņas logu, kur kā Antona „babuška" mēnešiem mitinājusies, viņa ne mazums redzējusi izrīcības ar pratināmajām sievietēm . . .

Sirmais ārsts atvadās, vēlreiz piekodinādams runāt ar Antonu par pārvietošanos uz slimnīcu. Taču māte noraidīgi papurina galvu.

Ir arī citi notikumi, par kuŗiem, pēc ārsta aiziešanas, man pastāsta māte. Svētes pagasta Bembeŗos ap lielo šķūni un kalpu māju apvilkts dzeloņstiepļu žogs. Tur ievietoti latvieši, — dažs vēl tērpies leģionāra ģērbā, cits krievu kanka-ros . . .

„Kas tie par cilvēkiem?" ieprasos.

„Tie ir mūsu karavīri, kuŗus izdevuši Zviedrija, kaut viņi visiem spēkiem un līdzekļiem protestējuši pret to. Bijuši pat vairāki pašnāvības mēģinājumi, arī zviedru tautas protesti, bet nekas nelīdzējis . . ."

Mātei izdevies dažas reizes ar viņiem parunāties. Ja krievu sargam iedodot papirosus, varot dabūt atļauju nodot ieslodzītajiem kādu sainīti un mazliet aprunāties.

Tas man ir kā uguns pakulās. Kļūstu gandrīz nepacietīga gribā pati turp aiziet, lai, varbūt, kaut ko jaunu un noderīgu dzirdētu. Bet viss liekas pārāk neticami.

Otrā dienā dodos ceļā. Pēc dažiem neveiksmīgiem mēģinājumiem beidzot tomēr piekļūstu pie ieslodzītajiem. Ar neaprakstāmu pateicību viņi pieņem sniegtās ēdamlietas un īsos vārdos pastāsta, ko daļēji jau esmu dzirdējusi no mātes un arī no kaimiņa Vīganta, kas, kukuļodams sargus ar šņabja pudelēm un papirosiem, katru dienu dabūjis atļauju nelaimīgajiem nodot pārtikas līdzekļus un aprunāties.

Es nezinu vīru vārdus, kas sanākuši pie sētas, bet tie man arī nav svarīgi. Nozīmīgs ir tikai viens — tie ir latviešu karavīri, kas cīnījušies un ticējuši, tomēr pievilti. Man kaklā kāpj sāļš kamols, jūtos arī pati pievilta, jo tas taču varētu nozīmēt, ka . . . Nē, es nespēju tam ticēt! Tas taču nevar būt, ka Rietumu sabiedrotie mūs aizmirsuši vai pat komūnistiem iztirgojuši! Tam es negribu un nevaru ticēt. Šo karavīru izdošanai jābūt kādam briesmīgam pārpratumam, kas, droši vien, arī noskaidrosies.

* * *

Mums visiem, kas studijas esam uzsākuši tieši no skolas sola, dzelžainais un skolnieciskais mācību iedalījums nesagādā sevišķas grūtības. Tāpat kā ģimnazijā, viss ir stingros noteikumos pateikts, — kas jādara un ko nedrīkst darīt. Taču gaŗāks ir tas saraksts, kuŗā uzskaitīts viss nevēlamais un aizliegtais. Arī visas grāmatas, kas nav krievu izdevumi, ir kaitīgas. Toties ļoti ieteicami, lai kļūtu par „īstu" studentu un spētu lietas skatīt „pareizā" gaismā, ir apgūt „galvenos" priekšmetus — marksismu-ļeņinismu, militāro mācību, kaŗa stratēģiju un krievu valodu. Mums vislielākās grūtības tieši ar šiem uzspiestajiem priekšmetiem, krievu valodu ieskaitot. Bet gribot negribot jāpiespiežas, lai arī ar nepatīkamo tiktu galā. Vīnerte sacītu: ar patīkamām lietām galā tikt jau nav māksla . . .

Pēc katra sēmestŗa jāliek pārbaudījumus visos noklausītajos priekšmetos. Ja kādā dabū atzīmi mazāku par labi, tad jāzaudē stipendija. Katru mūsu aiziešanu un atnākšanu uz lekcijām un praktiskajiem darbiem reģistrē grupas vecākais, kas atbildīgs par 8—10 studentiem. Viņš sarakstu nodod kursa vecākajam, kas „atskaitās" katras nedēļas beigās dekanātā. Par katru nokavējumu jāiesniedz ārsta zīme vai citi attaisnojoši dokumenti no kādas „tiesiskas" personas — sētnieka vai mājas pārvaldnieka. Ja sakrājas pārāk daudz neattaisnotu stundu, — dots iemesls stipendijas atņemšanai.

Grupu vecākie izraudzīti no mūsu pašu vidus un labprāt neredzētu kāda iztrūkšanu, bet viņus kontrolē kursa vecākais vai kāds no pasniedzējiem. Katru dienu rūpīgi pārbauda dažas grupas, bet kuŗām kārta, tas iepriekš nekad nav zināms. Profesors vai kursa vecākais, kuŗam nu attiecīgajā dienā dots dekanāta uzdevums, pēc lekcijas nosaka:

„Šodien lūdzu 5., 8. un 14. grupas vecākos ar žurnālu pie manis. Šo grupu studenti lūgti palikt savās vietās."

Pēc klātienes atzīmēm žurnālā tad notiek pārbaude, un ja grupas vecākais „aizmirsis" kādu trūkstošo atzīmēt un tas atkārtojies vairāk reižu, to aicina uz dekānātu. Sākumā tur grupas vecākajam izsaka tikai brīdinājumu, bet vēlāk ieraksta piezīmi studiju grāmatiņā par „padomju universitātes statūtu nerespektēšanu un disciplīnas graušanu."

Vecāko kursu studenti, tāpat Laimonis, kas arī jau studējis citos apstākļos, paklusām izsaka neapmierinātību. No viņiem tad arī uzzinām, ka kādreiz Latvijas universitātē, tāpat kā citu zemju universitātēs, valdījusi akadēmiskā brīvība, kuŗai daudzas priekšrocības. Tā ne tikai attīstot studentos patstāvību, bet atļaujot arī padziļināt katram zināšanas tieši tai virzienā, kuŗš studentu visvairāk interesē. Komūnistisko zemju universitātēs turpretim viss priekšrakstos noteikts, viss jāapmeklē, „trieciena tempā" jāiet no kursa uz kursu, katra apstāšanās, lai iedziļinātos problēmā, nosaukta par slinkošanu.

Laimonis vienu sēmestri nostudējis vācu okupācijas laikā. Komūnistiskais režīms šo laiku dažādu iemeslu dēļ nav atzinis un ieskaitījis, kādēļ Laimonis piekritis studijas uzsākt vēlreiz no sākuma, ko nu arī dara. Profesora Prīmaņa anatomijas lekcijas, cik nu to vispār sākuma sēmestros bijis, viņā modinājušas interesi par šo priekšmetu. Ja Dr. Tavara mēģinājums lasīt anatomiju jāuzskata par neizdevušos, tad profesora Kalberga lekcijas jauktā latviešu un latīņu valodā ir akadēmiskas un interesantas. Tās nu Laimonis apmeklē ar lielu aizrautību. Bet viņu interesē ne tikai normālā cilvēka anatomija, bet arī tās salīdzinājums ar dzīvniekiem. Tādēļ Laimonis apmeklē arī anatomijas lekcijas veterinārmedicīnas fakultātē lauksaimniecības akadēmijā.

(Turpinājums sekos)

Arnolds Rasa

Vēl

Aizejošā 1965. gadā, kad piemiņām Raiņa 100 gadu jubileju, pieminami vēl divi tādi paši jubilāri, kuŗi arī ieņem savu vietu latviešu literātūras vēsturē. Viens no viņiem ir Kursas rakstnieks Jēkabs Janševskis, otrs — rakstnieks un kritiķis Teodors Zeiferts.

Abi jubilāri ir kurzemnieki, gan nākdami katrs no sava novada, bet darbs, ko viņi veikuši, tos tuvina kā celmlaužus mūsu rakstniecības līdumā: viens kā pirmais plašākais romānists, kļūdams populārs ar romānu „Dzimtene"; otrs, uzrakstīdams pagājušā gadsimta pilnīgāko latviešu literātūras vēsturi.

Jēkabs Janševskis (īstā vārdā Janovskis) dzimis 1865. gada 16. februārī Nigrandes pagasta kalpu ģimenē. Savā bērnībā un jaunībā viņš pavadīja lauku vidē, dzīvodams pie tēva, kas pamīšus strādāja muižā un pats savā saimniecībā, kopdams nelielo kalpu zemīti (ko dabūjis no muižas). Iemīļodams jauko dabu un lauku dzīvi, Jēkabs tā uzkrāja iespaidus par dzimto novadu, bet jo īpaši par lauku ļaužu sadzīvi un pašu muižu, ar kuŗu viņš vēlāk nāca ciešā saskarē. Aizstādams tēva vietu darbā, Jēkabs 15 gadu vecumā sāka strādāt muižā. Viss jaunība novērotais un piedzīvotais bija nogūlies zemapziņas apcirknos, līdz kādā dienā, kad Janševskis jau bija pāri pus mūžam, viņā atraisījās jauna ādze — romānu rakstnieka spējas.

Pirms tam viņš jau bija rakstījis dzejoļus un stāstus, bet šie darbi neguva īpašu popularitāti. Strādādams par skolotāju Nīcā, viņš iepazinās ar šī novada īpatnējām un retajām paražām un sešdesmito dzīves veidu, kas viņam lieti noderēja, sacerot plašo episko darbu par Kursu.

Vēlāk viņš dzīvoja kādu laiku Liepājā un Rīgā, bet pēc pirmā pasaules kaŗa Janševskis kopā ar Āronu Matisu bija Rīgā pazīstami „Valdības Vēstneša" redaktori. Janševskis mira 66 gadu vecumā, nepabeigdams savu iesākto romānu „Laimes bērns", kuŗam beigas pēc atstātajām piezīmēm pierakstīja viņa dēls Kārlis.

Tas, kas Vidzemes vidienē [illegible] cbām, Pie
šu romā
Kursas
romāns
episki de
sadzīvi,
mus un
cībā par
ves. Brā
tver īsāk
iemērīša
ni sakar
tikumus
r āns
ums „B
jomu kā
Viņa r
Kursas
acu prie
ainava. F
— zemn
un saim
lāda lie
vieno u
jaukā d
celta dz
sanais t
godā. B
zināms
nes god
Viss tas
piemitoš
plūst ga
liko kat
darbam
daži sīk
un lēti
sistītu
lielāko t
no paša
un plūsm
šiem a
joku lap
atgādino
Janšev
lu virk
„Mežvid
„Laimes
virsāk
steidza
darbus,
stila g
iepinis
senvārdu
Arī T
pievērsā
ar vēlāk
ciko brī
šies dze
dus jaun
Džūkstes
Tas, kas Z

atbrīvnis
atbrīvnis

PĒTERIS AIG

(2. turpinājums)

„Laime, liels vārds . . . Bet ko mun
ja Polija nebūs brīva? Es nekad nevar
savu tēvzemi, nekad . . ."

„Tēvzeme man ir tur, kur man
nekad nepiekritīs, ka dodies tādā dē
nākumu nevar paredzēt. Glābjot Pol
dedzināt visu pasauli. Sievietes pienā
vien dibināt ģimenes ligzdu, bet arī
to neizposta. Tā nav mana doma v
lords Vinsents, to apgalvo daudzi izg
Vai tie visi būtu nelieši? . . ." Vandas s
naids ar izmisumu. Brīžam viņai a
asaras, brīžam iedzimtā iecirtība ņēr
Ja Česlavs viņu patiesi milētu, viņš t
Virietis, kas mīl, dara to, ko vēlas siev

Vēlreiz viņa griezās pie Česlava,
rokas ap kaklu un lūdzās:

„Saproti mani! Tu esi man vien
nevēlos zaudēt. Katra sieviete ir ma
līga. Piedod to, bet es vēlu tev tikai l
tā gaidīju, saposos kā uz svētkiem, b
zies kā ziemeļu vējš."

Česlavs saņēma sievietes rokas sa
jās viņai acīs un teica lēni, apsvērdam
du: „Tu runā tā, kā runātu miljoni
Bet pasauli glābs daži nedaudzie. Mēs v
nākuši strupceļā. Ir jālieto ārkārtēji
izkļūtu no ārkārtējas situācijas. Sar

Arnolds Rasa

Vēl divi 100 gadu jubilāri

Aizejošā 1965. gadā, kad piemin-nējām Raiņa 100 gadu jubileju, pieminami vēl divi tādi paši jubilāri, kuŗi arī ieņem savu vietu latviešu literātūras vēsturē. Viens no viņiem ir Kursas rakstnieks Jēkabs Janševskis, otrs — rakstnieks un kritiķis Teodors Zeiferts.

Abi jubilāri ir kurzemnieki, gan nākdami katrs no sava novada, bet darbs, ko viņi veikuši, tos tuvina kā celmlaužus mūsu rakstniecības līdumā: viens kā pirmais plašākais romānists, kļūdams populārs ar romānu „Dzimtene"; otrs, uzrakstīdams pagaidām pilnīgāko latviešu literātūras vēsturi.

Jēkabs Janševskis (istā vārdā Janovskis) dzimis 1865. gada 16. februārī Nīgrandes pagastā kalpu ģimenē. Savu bērnību un jaunību viņš pavadija lauku vidē, uzvodams pie tēva, kas pamīšus strādāja muižā un pats savā saimniecībā, kopdams nelielo kalpu zemīti (ko dabūjis no muižas). Iemīļodams jauko dabu un lauku dzīvi, Jēkabs tā uzkrāja iespaidus par dzimto novadu, bet jo īpaši par lauku ļaužu sadzīvi un pašu muižu, ar kuŗu viņš vēlāk nāca ciešā saskarē. Aizstādams tēva vietu darbā, Jēkabs 15 gadu vecumā sāka strādāt muižā. Viss jaunībā novērotais un piedzīvotais bija nogūlies zemapziņas apcirkņos, līdz kādā dienā, kad Janševskis jau bija pāri pus mūžam, viņā atraisījās jauna ādze — romānu rakstnieka spējas.

Pirms tam viņš jau bija rakstījis dzejoļus un stāstus, bet šie darbi neguva īpašu popularitāti. Strādādams par skolotāju Nīcā, viņš iepazinās ar šī novada īpatnējām un retajām paražām un seno dzīves veidu, kas viņam lieti noderēja, sacerot plašo episko darbu par Kursu.

Vēlāk viņš dzīvoja kādu laiku Liepājā un Rīgā, bet pēc pirmā pasaules kara Janševskis kopā ar Āronu Matīsu bija Rīgā pazīstami „Valdības Vēstneša" redaktori. Janševskis mira 66 gadu vecumā, nepabeigdams savu iesākto romānu „Laimes bērns", kuŗam beigas pēc atstātajām piezīmēm pierakstīja viņa dēls Kārlis.

Tas, kas Vidzemes vidienē, tā-bām Piebalgām ir brāļu Kaudzīšu romāns „Mērnieku laiki", tas Kursas novadam ir Janševska romāns „Dzimtene". Abi ir plaši episki darbi, kas tēlo lauku ļaužu sadzīvi, darbus, dažādus notikumus un izdarības, kas raibā secībā parādās uz ikdienas skatves. Brāļu Kaudzīšu romāns aptver īsāku laika posmu — zemes iemērīšanu divos pagastos un šīni sakarībā notēlo dzīvi un notikumus; turpretī Janševska romāns „Dzimtene" (un turpinājums „Bandava") tver plašāku apjomu kā laika, tā darbības ziņā. Viņa romāns atspoguļo senās Kursas dzīvi, kas izniršot lasītāju acu priekšā kā tāla, bet krāšņa ainava. Raibais ļaužu mistrojums — zemnieki un muižnieki, kalpi un saimnieki, čigāni un žīdi, viss tada lielu dažādību, bet visu apvieno un saista dzimtā novada daba un darbs, uz tā tiek celta dzīve, un darbs ir latviešu senais tikums, kas Kursā ir lielā godā. Blakus darbam raisās arī zināms prieks, kas parādās ģimenes godos un dažādos svētkos. Viss tas notēlots ar Janševskim piemītošo rāmo episko elpu, kas plūst gaŗos teikumos un sīki aplūko katru norisi. Ir šim lielajam darbam arī savi trūkumi, proti, daži sīki anekdotiski notikumi un lēti joki iepīti stāstījumā, lai saistītu lasītāju interesi, bet tie lielāko tiesu neizaug organiski no paša romāna dabiskās vides un plūsmas, jo pārņemti no svešiem avotiem (tulkoti no vācu joku lapām vai žurnāliem), tā atgādinot nepiederīgus vizuļus.

Janševskis sacerējis vēl veselu virkni romānu: „Bandava", „Meža vidus laudis", „Līgava" un „Laimes bērns". Daži no tiem pat viršāk izstrādāti, jo rakstnieks steidza veidot īsā laikā plašus darbus, mazāk vērības veltījot stila gludināšanai. Toties viņš iepinis romānos lielu daudzumu senvārdu, tā kuplinot mūsu valodu.

Arī **Teodors Zeiferts** sākumā pievērsās dzejai: jaunībā kopā ar vēlākā prof. Luža Bērziņa vecāko brāli Indriķi abi vingrinājušies dzejot. L. Bērziņš bija 5 gadus jaunāks, bet viņi abi nāca no Dzūkstes.

T. Zeiferts dzimis 1865. gada 3. aprīlī, beidzis Irlavas skolotāju semināru, strādājis par skolotāju Lubezerē, Olainē un Cēsīs. Vēlāk Zeiferts sāka interesēties par mūsu rakstniekiem un rakstniecības jautājumiem vispār. Viņš sacerēja vairākas monogrāfijas par rakstniekiem, rakstīja kritikas par jauniem darbiem, potēja Jūsmiņu u. c.) par **dažādām** rakstniecības problēmām, līdz vinam nobrieda doma uzrakstīt latviešu rakstniecības vēsturi. Vēlāk no tās izauga trīs sējumu biezā mūsu literātūras vēsture, kas līdz šim ir plašākais darbs šinī nozarē. R. Egle to nosaucis par mūsu rakstniecības vēstures pirmo enciklopēdiju.

T. Zeiferts kritikā tāpat kā dzejā un stāstu rakstniecībā bija reālisma pārstāvis, kas sākumā akcentēja idejisko pusi, prasīdams no literārā darba zināmu idejisku vērtību. Vēlāk viņš raudzījās no cita redzes vedokļa — estētiskā, tā kļūdams par noteicēju kritiķi šī gadsimta sākumā līdz pat savai nāvei (1929. g.). Viņš uzsvērā kāda darba mākslinieciško pieeju un vērtēja sacerējuma tīri aistētisko pārdzīvojumu, tā paplašinādams savu reālisma mērauklu arī romantisma un simbolisma virzienā. Zeiferts reālistiskās kritikas apjomā tad gluži labi iederējās kā Poruku ģeņa un Aspazijas romantisms, tā arī Raiņa simbolisms, ko nebūt nevar teikt par J. Jansona reālismu, kas bija šaurs virziens.

T. Zeiferts saprata, ka katram rakstniekam un dzejniekam var būt dažāda pieeja, tāpat kā var būt dažāds iekšējs pārdzīvojums par vienu un to pašu notikumu. Tāpēc literātūrā tāda daudzpusība ir iespējama un veicināma, dodot dažādus aspektus, ne tikai vienu parastu vai šāda kritiķa ieteiktu veidu vai virzienu.

T. Zeiferta reālais uzskats pārdzīvoja Lautenbacha - Jūsmiņa mākslotās idejas, kaut arī pēdējais bija augstskolas mācība spēks, bet Zeiferts lauku skolotājs.

Indra Gubiņa

SĀK SNIGT

Pelēks un tumšs,
Auksts, auksts bez gala.
Sāk snigt.
Ko darīsim tumšā,
Aukstumā, sniegā?
Kā zvirbuļi tupēsim zaros
Raibajam dzīves kokam,
Kā pelēki zvirbuļi pelēkā dienā.
Un visas pasaules cilvēku sāpes,
Duŗmas, prieki, bēdas
Būs mūsu niecīgā čiepstā.
Sēdēsim dzīves kokā!

Arnolds Apse

UZ ĶĒNIŅA ZEMI

ARNOLDA RASAS ATMIŅU STĀSTI PAR TO, KAS NOTIKA PIRMS 20 GADIEM; VAIDAVAS APGĀDS, 1965. GADĀ, 149 LPP.

Arnolda Rasas grāmata „Uz kēniņa zemi" ir dziļa traģisma un skaudras trimdinieka smeldzes inspirēts stāsts par mūsu zemi un tiem vēsturiskajiem notikumiem, kuŗu dēļ mēs tagad esam svešās zemēs, kur nu kuŗais. Autors un daudzi citi — gan zināmi, gan nezināmi cilvēki — notikumu virpuļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz kēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts ir sadalīts nodaļās: atskaitot ieskaņu un izskaņu, tādu ir divdesmit, bet apraksīto notikumu kopsakarība ir tik cieša, ka atsevišķo nodaļu nosaukumi varēja izpalikt. Tad būtu radies savdabīgs romāns ar stingri autobiografisku raksturu, bet tas ir manas personīgs atzinums. Autors ir domājis un darījis citādi, un arī tā ir pavisam labi.

Nodaļas var saukt par novelēm, izņemot divas — „Dancīgas piezīmes" un „Starp drupām un gruvešiem". Pirmā no šīm iznēskaudras trimdinieka smeldzes muma nodaļām rakstīta kā piinspirēts stāsts par mūsu zemi un zīmes-skices, otrā — dienasgrātiem vēsturiskajiem notikumiem, matas formā. Abas formas labi iederas kopējā notikumu un pārkuŗu dēļ mēs tagad esam svešās dzīvojumu atstāstījumā. Dažādu zemēs, kur nu kuŗais. Autors un literāro formu pielietošanu vienā daudzi citi — gan zināmi, gan nepamatoti, sacerējuma vērtību nezināmi cilvēki — notikumu virvis pazemina, bet paaugstina, jo puļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz un tajā pašā sacerējumā, ja šīs kēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts dažādas formas lietotas vietā un ir sadalīts nodaļās: atskaitot ieattrast A. Kraujietes pašas vārskaņu un izskaņu, tādu ir divdesdos: „Jāatzīstas — vislabāk tik mit, bet apraksīto notikumu dzīvi kā sapņus skatīt spožās un kopsakarība ir tik cieša, ka atsesikās mozaikās" (99. lp.). Par viņā nodaļu nosaukumi varēja savu dzīvi viņa runā īsos un skoizpalikt. Tad būtu radies savdapos vārdos. Viss pasacīts dzejā. bīgs romāns ar stingri autoJaunais krājums tematikas ziņā biografisku raksturu, bet tas ir plašs, tver sevī daudz ainavu, izmanas personīgs atzinums. Autors rakstniekam un dzejniekam var ir domājis un darījis citādi, un jūtu, pārdzīvojumu un spilgtu rearī tā ir pavisam labi.

Nodaļas var saukt par novelēm, izņemot divas — „Dancīgas piezīmes" un „Starp drupām un gruvešiem". Pirmā no šīm iznēskaudras trimdinieka smeldzes muma nodaļām rakstīta kā pieinspirēts stāsts par mūsu zemi un zīmes-skices, otrā — dienasgrātiem vēsturiskajiem notikumiem, matas formā. Abas formas labi kuŗu dēļ mēs tagad esam svešās iederas kopējā notikumu un pārzemēs, kur nu kuŗais. Autors un dzīvojumu atstāstījumā. Dažādu daudzi citi — gan zināmi, gan neliterāro formu pielietošanu vienā zināmi cilvēki — notikumu virun tajā pašā sacerējumā, ja šīs puļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz dažādas formas lietotas vietā un kēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts pamatoti, sacerējuma vērtību neir sadalīts nodaļās: atskaitot ievis pazemina, bet paaugstina, jo skaņu un izskaņu, tādu ir divdesdod vairāk dzīvības un savdabīmit, bet apraksīto notikumu bas. No pārējām nodaļām labākopsakarība ir tik cieša, ka atsekās ir „Rīgas tilti", „Kuģis ieraviško nodaļu nosaukumi varēja dies", „Tur paliek Kurzemes izpalikt. Tad būtu radies savdakrasts", „Uz degošā kuģa", „Maibīgs romāns ar stingri autože". Sevišķi izcila nodaļa ir „Uz biografisku raksturu, bet tas ir degošā kuģa". Tas ir stāsts par mans personīgs atzinums. Autors vācu tvaikoņa „Bremerhaven" ir domājis un darījis citādi, un bojāeju Baltijas jūrā 1944. gada arī tā ir pavisam labi.

Nodaļas var saukt par nove30. oktobrī, kad reizē ar kuģi lēm, izņemot divas — „Dancīgas gāja bojā ap tūkstoš cilvēku. piezīmes" un „Starp drupām un Autors nav centies lietot „spilgtas krāsas." Baigo traģēdiju viņš gruvešiem". Pirmā no šīm iznēattēlo vienkāršiem vārdiem, un skaudras trimdinieka smeldzes tieši ar šo vienkāršību ir radījis muma nodaļām rakstīta kā piesacerējumu, kas atzīstams par inspirēts stāsts par mūsu zemi un meistardarbu. Še man jādomā tiem vēsturiskajiem notikumiem, par citu meistardarbu, kas arī radīts vienkāršiem, spēcīgiem izkuŗu dēļ mēs tagad esam svešās teikšmes līdzekļiem: Valentina iederas kopējā notikumu un pārPelēča novele „Krusts debesīs" zemēs, kur nu kuŗais. Autors un krājumā „Sieksta". Atgriežoties daudzi citi — gan zināmi, gan nepie Arnolda Rasas grāmatas, grizināmi cilvēki — notikumu virbu atzīmēt arī kādu citu vietu, puļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz kuŗā tāpat ar gaužām vienkārkēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts šiem vārdiem sasniegts augstāir sadalīts nodaļās: atskaitot ieskais dramatisms. Tas ir latviešu skaņu un izskaņu, tādu ir divdeskaŗavīra stāsts par viņa nodedmit, bet apraksīto notikumu zīgumā mājām un noslepkavoto kopsakarība ir tik cieša, ka atsegimeni (16.—17. lpp.). Arnoldam viško nodaļu nosaukumi varēja Rasam bijusi drosme neslēpt, ka izpalikt. Tad būtu radies savdašo briesmu darbu izdarījuši nebīgs romāns ar stingri autovis politruki, bet žandarmi. Nav biografisku raksturu, bet tas ir taču tā, ka necilvēki bija tikai mans personīgs atzinums. Autors vienā pusē. Domāju, ka dažs labs vācu tvaikoņa „Bremerhaven" no mums Prūsijas un Pomerāir domājis un darījis citādi, un nijas šoseju malās redzējis žanarī tā ir pavisam labi.

Nodaļas var saukt par novedarmu pakārtos latviešu kaŗavīlēm, izņemot divas — „Dancīgas rus. Tie nebija nekādi dezertieri, piezīmes" un „Starp drupām un bet izjukušām vienībām noklīdugruvešiem". Pirmā no šīm iznēši, izbadējušies, pārsaluši un pārskaidrotais muma nodaļām rakstīta kā guruši cīnītāji... Pa visu grāmatu izklīduši, tomēr it kā draudzīgā gara saimē kopā turas Mārtiņš pieces, kuŗu dēļ mēs tagad esam Zīverts, Jānis Grīns, Ingrida Vikzemēs, kur nu kuŗais. Autors sna, Fricis Diesma, Kārlis Jēkabvisi daudzi citi — gan zināmi, gan sons, Vilis Cedriņš, Veronika nezināmi cilvēki — notikumu virStrēlerte, Velta Toma. Šī saime puļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz grāmatai dod rakstnieku un dzejkēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts nieku sabiedrības savdabīgo gaiir sadalīts nodaļās: atskaitot iesotni.

skaņu un izskaņu, tādu ir divdesArnolds Rasa diezgan bieži medmit, bet apraksīto notikumu itē, bet meditācijas nav izplūkopsakarība ir tik cieša, ka atsedušas un nebūt netraucē stāstījuviško nodaļu nosaukumi varēja ma spraigumu. Rasam ir arī kāda izpalikt. Tad būtu radies savdadziļa zemdega — paļaušanās uz bīgs romāns ar stingri autoDieva prātu, kad izrādās, ka cilbiografisku raksturu, bet tas ir vēka spēks un prāts par vāju. mans personīgs atzinums. Autors Meditācija un zemdega — šie diir domājis un darījis citādi, un vi faktori veido filozofisku arī tā ir pavisam labi.

Nodaļas var saukt par novelēm, izņemot divas — „Dancīgas piezīmes" un „Starp drupām un gruvešiem". Pirmā no šīm iznēskaudras trimdinieka smeldzes muma nodaļām rakstīta kā pieinspirēts stāsts par mūsu zemi un zīmes-skices, otrā — dienasgrātiem vēsturiskajiem notikumiem, matas formā. Abas formas labi kuŗu dēļ mēs tagad esam svešās iederas kopējā notikumu un pārzemēs, kur nu kuŗais. Autors un dzīvojumu atstāstījumā. Dažādu daudzi citi — gan zināmi, gan neliterāro formu pielietošanu vienā zināmi cilvēki — notikumu virun tajā pašā sacerējumā, ja šīs puļi veltīgi izmēģinājušies tikt uz dažādas formas lietotas vietā un kēniņa zemi — Zviedriju. Stāsts pamatoti, sacerējuma vērtību neir sadalīts nodaļās: atskaitot ievis pazemina, bet paaugstina, jo skaņu un izskaņu, tādu ir divdesdod vairāk dzīvības un savdabīmit, bet apraksīto notikumu bas. No pārējām nodaļām labākopsakarība ir tik cieša, ka atsekās ir „Rīgas tilti", „Kuģis ieraviško nodaļu nosaukumi varēja dies", „Tur paliek Kurzemes izpalikt. Tad būtu radies savdakrasts", „Uz degošā kuģa", „Maibīgs romāns ar stingri autože". Sevišķi izcila nodaļa ir „Uz biografisku raksturu, bet tas ir degošā kuģa". Tas ir stāsts par mans personīgs atzinums. Autors vācu tvaikoņa „Bremerhaven" ir domājis un darījis citādi, un bojāeju Baltijas jūrā 1944. gada

Viņu slava tālu tālu...

PĀRDOMAS UN VĒLMES, ČIKAGAS PIECIŠU UZVEDUMU KLAUSOTIES UN VĒROJOT 11. DECEMBRĪ TORONTO

Čikagas Piecīši pēc viesizrādes Toronto, kas bija pulcinājusi pilnu Igauņu nama zāli apmeklētāju: priekšā no kreisās — Mudīte Āruma un Ģirts Puriņš, vidū — Juris Strautmanis un Ilmārs Dzenis, aizmugurē — Alberts Legzdiņš, Uldis Ievāns un Jānis Rinkušs. Foto: J. Ligers

Labi, ja Igauņu nama lielo zāli pilnu ar 800 klausītājiem un skatītājiem, to vidū ap 60 % jaunatnes un ibērnu, spētu piepulcēt Bostonas vai Vašingtonas latviešu teātru ansambļi; neviens cits ansamblis, ne solists to vis nevarētu veikt. Piecīši no Čikagas, septiņi skaitā, satiriski-mūzikālais ansamblis, 11. decembra vakarā to godam spēja; un tovakar 'palika Sv. Andreja draudzes kopā tradicionālais eglītes vakars, — balsojot lemts, par labu Piecīšiem, eglītes vakaru nozīmējot citā datumā; un tikai divi duči latviski un senlatviski domātāju tautiešu vakarēja dievturu vikštā sanāksmē DV namā, arī Piecīšu popularitātes dēļ. Sava veida rekords, — to atzīst draugi un niekātāji; kas sirsnīgi smējās paši par sevi un citiem šai asprātību bagātā vakarā.

Metot skatienu atpakaļ pāri Atlantijas okeanam uz latviešu ģimnaziju Minsterē, jāpiemin ciemošanās un tur redzētais. Cita vidū, meiteņu internāta jaunās, glītās, uzpostās meiteņu istabās — māsas Lāmas no Ņudžersijas, ASV, mita katra savā telpā. Vienai uz pagalvja trīs lāčiši — nē, neesot nekad dzirdējusi dziedam Toronto lāčīšus... Otrai uz galda, blakus grāmatām, Čikagas Piecīšu skaņu plate — jā, esot divreiz dzirdējusi un redzējusi šo jaunatnes tik iemīļoto ansambli. Ejot pa gaiteni tālāk, blakus viesistabai, dzirdu ģitaru, akordeonu un jaunu vīru balsis dziesmā — internāta pārzinis J. Balodis atver durvis, skatām un iepazīstam pieci-seši ģimnazijas jaunekļus, tērpušos kiršu brūnos kamzoļos, gan svārkos (piecīšiski arī pārējie!), kas nepārprotamā Čikagas ansambļa ietekmē meklē ceļu uz dziesmu. Gribētum viņiem novēlēt vēl skolas gadu nākotnē sagaidīt ciemos tik daudzināto un iemīļoto Čikagas Piecīšu sešlapi.

Šešniekam tekstu sacerēšanā un izkoptā priekšnesumā klasei pašam par sevi — Albertam Legzdiņam, Ilmāram Dzenim, Uldim Ievānam, Ģirtam Puriņam, Jānim Rinkušam un Jurim Strautmanim piepulcēta jaunā Čikagas latviešu teātra aktrise Mudīte Āruma, kas tēlojumā un dejā pārādīja tikamus skatuves dotumus, valodā un dziedājumā vēl nespēdama mēroties ar jau skatuvei pieradušajiem kolēģām, kuri „darot to, kas visvairāk neveicas, sasniedz neiespējamo." Atzīstot, ka satiriskais humors ir šī ansambļa stiprā puse, gribas liecināt, ka viencēlieni „Daudz baltu dieniņu" un „Kokteiļa partija" godam mērojās ar labāko šai žanrā, ko rakstos un uzvedumos esam sastapuši. Lakoniski izsvērtais, labi tēmētais vārds, koncentrētais raksturojums un spēja izsaukt veselīgus smieklus mūsu svešatnes 21. gadā gaiši liecina, ka neesam vis „tautai atlūzis zars, kas vīst trimdā," bet daļa no visas dzīvās, veselās un veselīgi domātājas, vērotājas un par sevi pasmieties spējīgās tautas. Lai vēlreiz piemin ēti satiriskie žurnāli „Svari", „Sikspārnis", kalendārs „Rikstes", ko pazinām toreiz brīvajā dzimtenē; Čikagas Piecīši to tradiciju savā satīrā turpina, un turpina ar briedumu politiskā domāšanā, lakonismu izteiksmē un labas gaumes robežās.

Ne zem tik laimīgas zvaigznes bija mūzikāli-vokālā daļa, kur jau pārdomas radīja daudzie agrākos uzvedumos dzirdēto dziesmu atkārtojumi. Tās ieskaņotas arī plaši izpārdotajās skaņu platēs. Ja pieņemamas būtu „Es redzēju jūriņā" ar Ilmara Dzeņa jauko solo dziedājumu un „Rotaļlietiņa" Jura Strautmaņa simpatiskajā tulkojumā, tad nepavisam ar Čikagas Piecīšu ansambļa pašreizējo standartu un stilu nesader viņu pirmā vai otrā (pirms vairākiem gadiem) koncertā Toronto dziedātā un šoreiz programmai pievienotā dziesma „Trīs draugi." Ne divdomīgais teksts, ne plānā mūzikālā puse (kaut dziesma skanēja labāk un izteiksmīgāk sabalsota nekā toreizējā priekšnesumā) neiederē jās tai klasē, ko ar intelektuāli gaumīgi izsvērto politisko un sabiedrisko satīru aizsniedza programmas labākais devums. Nebaidīsimies atkārtoties, apgalvojot, ka ik mākslā — vieglā, smagā, liksmā, nopietnā — aiz talanta un darba stāv vēl trešais komponents, ko saucam: gaume.

Prieks bija uzzināt novēlotu vēsti, ko latviešu prese ASV nokavējusi pirms pāris mēnešiem daudzināt, proti: ka Čikagas Piecīšu ansamblis oktobrī sniedzis priekšnesumus lietuviešu sarīkojumā Čikagā. Atsaucība programmai, kas sniegta angliski — satira, lietuviski un latviski — dziesmas, bijusi nepieredzēti sirsnīga gan sarīkojuma telpā, klausītājiem sēžot pie atspirdzinājuma galdiņiem, gan lietuviešu presē — piecos ASV kontinentā izdotajos laikrakstos. Viesoties aicinātājs bijis lietuviešu satiriskais (ne mūzikālais) ansamblis, kas, 7—8 programmas dalībnieku sastāvā apceļojot lietuviešu kolonijas ASV, saukts Antras kaimas (Viņu ciems). Ir jāpriecājas par mūsu jaunās audzes tālredzīgo sadarbību kā politiskā, tā arī skatuves laukā.

Pārdomas par ilgi gaidīto un iepriecinošo Čikagas Piecīšu viesošanos Toronto pabeidzot, gribas atzīmēt acīm saredzamo progresu ansambļa dalībnieku priekšnesumā (vērā liekot todien veikto tālo ceļu). Nevar neatzīmēt Alberta Legzdiņa vēl grodāku un atsperīgāku kļuvušo domu un teikumu, gan telefona sarunā, gan avīžu ziņu lasījumā; Uldis Ievāns ar savu priekšnesumu „Daudz baltu dieniņu" uzvedumā apliecinājās par teicamu raksturotāju; Jānis Rinkušs lasījumā no „Mazputniņa" parādīja teicamu humoru un tēlojumu; un modernā dejā patikami pārsteidza Ģirts Puriņš, iezīmējot gan darbu, gan briedumu.

Saņemot uz svētkiem ar Čikagas Piecīšu līdzdalību „Mazputniņa" izdoto pasaku ieskaņojumu platē un gaidot atkal jaunu pašu Piecīšu skaņu plati, kā arī ik gadus viņu tradicionālo koncertu, lai atļauts reizē ar paldies par drosmi, rosmi un spējām satiras devumā izteikt vēlējumos jau augšā minēto mūzikāli-vokālā plāksnē: turpināt 1964. gada uzveduma programmas garā un tiecēt, ka divdomīgi lēta dziesma pat jautrā skatuvē neturas apsveicamā līmenī. Ansamblis, ko mīl un gaida tūkstoši pieaugušo klausītāju un sajūsmināta latviešu jaunatne gan Amerikas kontinentā, gan Eiropā, gan vēl tālākajā Austrālijā, ir cienīgs daudzināt seno, mazliet pārfrazēto teicienu: kam daudz dots, no tā aizvien vairāk gaida! Un — uz redzēšanos un dzirdēšanos citu gadu atkal gadskārtējā uzvedumā kā Toronto, tā citās „mazās Latvijās."

Velta Toma

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu kreditsabiedrības birojs būs slēgts 25., 26. un 27. decembrī, kā arī 1., 2. un 3. janvārī. Piektdien, 24. decembrī, birojs būs atvērts no plkst. 9 rītā līdz 1 dienā. Ontario provinces valdības nesen apstiprināto statūtu grozījumu, ka kreditsabiedrībā par pilntiesīgiem biedriem var iestāties arī inkorporētās latviešu organizācijas, kā pirmā izmantojusi Sv. Andreja ev.-lut. draudze. Kreditsabiedrības valde draudzes iestāšanos akceptējusi 17. novembrī. Kreditsabiedrības bilance novembrī sasniedza 1.290,857,45 dol. Tieši ienākumi novembrī bija 7,823,78 dol., no kuriem tīrā peļņa ir 1.679,34 dol.

● Latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums bērniem un pieaugušiem notiks 1. janvārī, plkst. 4 dienā Latviešu namā.

● TLB tautas deju kopas Diždancis pilnsapulcē pārrunāja nākotnes ieceres nu turpmāko darbību. Pēdējā laikā Diždancī iestājušies vairāki jauni dejotāji, reizē ar to kopas darbs paplašinās. Par Diždanča mākslinieciško vadītāju izraudzīja līdzšinējo Z. Miezīti, par administrātoru V. Āpši, par sekretāri A. Grantiņu un par kasieri A. Briedi. Biedrības pienākumos ietelp arī kopas dalībnieku informēšana dažādo sarīkojumu gadījumos u. t. t., tādēļ vienojās šim pienākumam izraudzīt četras personas — Viju Skombu, Ilzi Korolkēviču, Dainu Āpši un Dāvi Maksiņu, bet mantziņa amatam Vili Butānu un Silviju Timberi. Tautas tērpu koordinētāja būs Sarmīte Butāne, bet mūzikālais pavadītājs — akordeonists Ansis Semenovs. Diždanča izdotās grāmatas „Novadu tērpi" komisijā darbosies Z. Miezītis, A. Briede un S. Butāne. Pilnsapulci, kas notika 12. decembrī, vadīja Z. Miezītis un protokolēja Anita Paidare.

● Māksliniecisku ietērpu Latviešu namam Jaungada sagaidīšanas sarīkojumā uzņēmušies dot mākslinieki Valija Mērniece, A. Jaunzemis, A. Brūveris un K. Bērziņš. Sarīkojums notiks 31. decembrī, plkst. 9 vakarā; deju mūziku spēlēs divas kapellas. Ieteicams nekavēties ar rezervēto galdiņu pasūtināšanu pie nama pārvaldnieka, jo daudzas vietas līdz šim jau aizņemtas.

● Dievturu sanāksme notiks 29. decembrī, plkst. 8 vakarā A. Tīruma puķu veikala „Lotus" telpās. Turpmāk paredzētas regulāras sanāksmes dažādo latvisko tradiciju izkopšanai un uzturēšanai. Visi interesenti aicināti piedalīties. Tuvāka informācija pie A. Pērkona — tālr. 769-8923.

● TLMM kluba tītaru šaušanas sacensībās Bērzainē piedalījās 30 dalībnieku, laimējot 12 tītaru un 10 pīļu. Kluba gadskārtējā Zaķu balle paredzēta Latviešu namā 15. janvārī.

● Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē bīskaps A. Lūsis salaulājis Paulu Lādīti ar Mariju Gruguli.

● Vienu no pirmajiem Ziemsvētku eglītes sarīkojumiem 13. decembrī bija rīkojusi TLB tautas deju kopa Diždancis saviem mazajiem dejotājiem — Diždancītim. Sarīkojumā mazie dejotāji sniedza svētkiem piemērotus priekšnesumus. Bija ieradies arī Ziemsvētku vecītis (A. Freimanis) ar bagātīgu dāvanu maisu, no kura pārsteigumi tika arī vadītājiem Z. Miezītim un Anitai Grantiņai, tāpat akordeonistam A. Pērkonam.

● DV Toronto nodaļas valdes sēdē 12. decembrī vienojās gadskārtējo nodaļas biedru pilnsapulci sasaukt 6. februārī, plkst. 1.30 dienā. Pirms Ziemsvētkiem nodaļas pārstāvji apmeklēs slimnīcās tautiešus, kas slimo jau ilgāku laiku, tāpat arī vientuļos un vecos ļaudis, lai pasniegtu svētku dāvanas. Nodaļas eglītes vakars notiek 18. decembrī DV namā — plkst. 2 pēcpusdienā bērniem un plkst. 7 vakarā pieaugušiem. Biedru vakars iecerēts arī janvārī.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu vecie strēlnieki 11. decembrī Latviešu namā atzīmēja latviešu strēlnieku pulku dibināšanas 50 gadu atceri ar saviesīgu vakaru, kuŗu ievadīja Latviešu strēlnieku apvienības Kanadā priekšnieka P. Luksa referāts. Pēc tam nolasīja P. Ieviņa atmiņu stāstu par personīgajām strēlnieku gaitām. To nolasījis, P. Lukss izteica cerību, ka P. Ieviņa piemēram sekos arī citi strēlnieki un uzticēs papīram savas atmiņas par vēsturiskajiem notikumiem, kuŗus katrs piedzīvojis. Vakara svinīgajā daļā Biruta Senkēviča izjusti skandēja savus dzejojus. Vakara programmu ar deklamācijām un dziesmām kuplināja arī J. Vilks un Ida Mežmale, gūstot jo lielu piekrišanu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PASKAIDROJUMS

„Latvija Amerikā" redakcija oficiāli ziņojusi, ka debates par 13. novembŗa demonstrāciju Ņujorkā nodod archīvam un tālāk lasītāju domu izmaiņu izbeidz. Tomēr LNAK paplašinātā sēde, atreferēta LA 15. decembŗa izdevumā, siedz jaunus atklājumus. Minētā iemesla dēļ lūdzu redakciju man atļaut pirmoreiz izteikt uzskatus šinī lietā.

Presē lasīti daudz un dažādi pārmetumi mūsu trimdas dzīves vadošajām amatpersonām par atturēšanos piedalīties Ņujorkas demonstrācijā. Kritiķētie snieguši atbildes bez jautājēju nosodīšanas. Atklājas, ka arī LNAK saņēmusi pārmetumu, bet tā izkārtošana notiek pretējā garā.

Esmu piedalījies DV Toronto nodaļas Informācijas daļas organizētajā braucienā uz Ņujorku, apzinādamies, ka sarīkojuma neizdošanās kaļpotu komūnistiem. Šādus uzskatus izteica arī citi brauciena dalībnieki, kas man deva ierosmi pieprasīt DV Toronto nodaļas valdei protesta vēstules nosūtīšanu DV Kanadas valdes un LNAK valdes priekšsēžiem. LNAK sēde pasludinājusi šo vēstuli par nesabiedrisku, bet neatklāja, ka tā pirms sēdes jau izdota arī presei ASV, kur vēstules saturs atreferēts sagrozīti.

Personīgi vēlētos, lai vispusīgam novērtējumam DV Toronto nodaļas valde ar vēstules saturu iepazīstinātu visus brauciena dalībniekus un tā materiālos atbalstītājus. Reizē ar to būtu liekā skaidrība, vai sabiedriskums bijis Ņujorkā, vai mājas disputos.

Ļoti nožēloju, ka manā iniciātivā izdarītais iesnieguma raksts izmantots DV Toronto nodaļas valdes aizkaršanai. Biju domājis, ka LNAK dos paskaidrojumu bez piezīmēm, tāpat kā to darījusi ALA un Latvijas lietvedis Vašingtonā.

Pārpratumu novēršanai paskaidroju, ka šajā lasītāja vēstulē ir tikai mani personīgie uzskati.

R. Puriņš, Toronto

ALEKSANDRA KĀNBERGA
rakstu darbu birojs
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
491 College St., Toronto 4, LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924-2775,
no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak., sest. no 9—1
Kreditsabiedrības aktīvs 1965. g. 30. septembrī bija $1.267.805.—

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

Latvijas karaskolas vakarā Toronto: Latviesu virsnieku apvienības Kanadā priekšsēdis J. Šmits (vidū) ar Lāčplēša kara ordeņa kavalieŗiem E. Kuršinski (pa kre isi) un Ed. Lūsi. Foto: JAK

SKAUTU EGLĪTE

Toronto 19. Tērvetes vienības skauti savu Ziemsvētku eglītes vakaru 12. decembrī Latviešu namā svinīgi ievadīja ar dziesmu „Klusa nakts" un īsu vienības priekšnieka A. Treimaņa teiktu lūgšanu. Svētku priekam daži skauti un mazskauti bija sagatavojuši deklamācijas, bet patīkamākais sniegums bija Tonijas Krūkas šim gadījumam īpaši rakstītā ludziņa, kuŗu ar vienības zēniem sekmīgi bija iestudējusi S. Ancāne.

Centības rezultātā L. Hābs saņēma ārskauta atšķiru un vienu arodzīmi, A. Zvīdris — 4 arodzīmes un D. Kivlenieks ar A. Zikmani — pa vienai arodzīmei. Ar nelielām pārmaiņām mazskautu pulciņā klātesošos iepazīstināja A. Porietis.

Savu enerģisko vienības vecāku padomes priekšsēdi A. Ancānu 50 gadu šūpļa svētkos vakara dalībnieki sumināja ar dziesmu „Daudz baltu dieniņu" un velti.

Pie vienības dāmu gādāta vakariņu galda skauti ar viesībām — gaidām un vecākiem — pavadīja dažas stundas kopējas, lielas ģimenes vidē, gan padziedot, gan ejot skautu rotaļās.

Vakaru ar izmaiņu un taktu vadīja P. Plaudis.

A. Kivlenieks

STIPENDIJAS STUDĒJOŠIEM

Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja stipendiju komisija informē, ka arī šinī mācības gadā Kultūras dienu ietvaros būs iespējams izsniegt vairākas stipendijas latviešu studentiem, kuriem tās nepieciešamās studiju turpināšanai vai pabeigšanai.

Piešķiršanā būs stipendijas kopsummā par apmēram 1000 dol., bez tam vēl nelaika Jāņa Štengeļa nodibinātā un viņa mātes nelaikes Lilijas Stengeles piemiņas stipendijai ziedotie 500 dol., kas domāti pirmā kārtā jaunu latviešu drāmatiskās mākslas talantu atbalstam.

Iepriekš minētā kopsummā ietelp: 1) 1965. gada 13. janvārī Indianapolē mirušā inž. Jāņa-Alfreda Dzelzīša atstātā testamentā novēlētajām neatmaksājamām studentu stipendijām brīvajā pasaulē kopsummā 500 dol.; 2) Bernharda Klinta nodibinātā stipendijas medicīnas studentam (ei) 310 dol. apmērā, kuŗu atmaksājusi šīs stipendijas kādreizējā ieguvēja un tagadējā ārste Vācija Anna Zemīte. Bez tam šajā kopsummā ir inž. A. Jekstes nodibinātā Dzintras stipendija, kas jau pastāv 11 gadu.

Studējošie, kuriem stipendija būtu nepieciešama un kas vēlētos to pieprasīt un saņemt, var iesniegt lūgumus ALAs kultūras biroja stipendiju komisijai, adresējot: **American Latvian Association, Inc., Suite 806—7, Edmonds Bldg. 917—15th Street, N. W., Washington, D. C. 20005, U. S. A.**

Priekšlikumus par stipendijas piešķiršanu var iesniegt arī organizācijas un to pārstāvji. Stipendijas var pieprasīt arī citu zemju un kontinentu (piem. Rietumeiropā) studējošie latviešu studenti un studentes. Lūgumiem un priekšlikumiem pievienojami dzīves apraksti kopā ar apliecinājumiem par studiju gaitu un sekmēm.

Lūgumi iesūtāmi līdz 1966. gada 15. janvārim.

Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja
Stipendiju komisija

Čikagas Piecīšu „onkuls Alberts" (Alberts Legzdiņš) izvērtē ziņas laikrakstā „Latvija Amerikā". Foto: J. Ligers

TAUTIEŠI!

Izmantojiet izdevīgu naudas noguldīšanas laiku un noguldiet naudu **TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA** līdz 1966. gada 5. janvārim, un jūs dabūsit pilnus procentus par 1966. gada 1. ceturksni.

Birojs atvērts ik dienas no plkst. 12—8 vakarā, sestdienās no plkst. 9—1 dienā Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 4, Ont., tālr. 924—2775.

Ievērībai
Daugavas Vanagu Grāmatnīca
491 College ielā — Latviešu namā —
sestdien, 18. decembrī, būs atvērta no plkst. 9—7 pēcp.
piektdien, 24. decembrī, no pl. 9—4 vak.

Pazīstama metallapstrādāšanas fabrika meklē
(Tool & Die)
darba rīku un formu gatavotājus,
ar šī darba pieredzi, darba rīku nodaļā.
Labi apdrošināšanas un sociālie noteikumi.
Vecums šim darbam nav ierobežots.
Lūdz zvanīt **Mr. R. HOOK**
EM 2—3211, Local 19, Toronto.

Kultūras dienu sā
Ņujorkā un Čik

PIRMOREIZ GODINĀS ILGGADĒJOS SP UN AKTĪVĀKĀS ORGANIZA

Amerikas latviešu apvienības kultūras birojs šogad plāno plašu Kultūras dienu ievadījumu ne tikai ASV austrumkrastā—Ņujorkā, bet arī vidienē — Čikagā. Kultūras dienas atklās ar paplašinātu un sviniģu ALAs kultūras biroja sēdi 15. janvārī plkst. 9 rītā Ņujorkā, Pikadilli viesnīcā, kuŗā aicināti piedalīties visi ASV austrumu piekrastes latviešu organizāciju kultūras dzīves vadītāji. Sēde būs veltīta ne tikai atskatam uz kultūras dzīves sasniegumiem pag. gadā, bet arī problēmām, ar kuŗām jāsastopas, kārtojot dažādas kultūras un nacionālās dzīves jautājumus.

Pārrunājot šos jautājumus ALAs kultūras biroja valdes sēdē 8. decembrī, sēdes dalībnieki vienojās Kultūras dienu priekšlasījumus iedalīt četrās daļās: 1) latviešu kultūras dzīve mūsu centros un organizācijās, 2) mūsu mākslas, mūzikas, literātūras, teātŗa, tautas deju u. c. kultūras pasākumu sasniegumi un problēmas; 3) latviskā audzināšana un asimilācijas jautājums; 4) latviešu kultūra Latvijas brīvībai Priekšlasījumus ievadītu attiecīgo daļu vadītāju priekšlasījumi, kuŗus papildinātu lietpratēju referāti. Ņujorkā Kultūras dienu atklāšanā un vēlāk sekojošā svinīgā aktā piedalīsies arī ALAs un BPLAs pr-dis P. Lejiņš. Par referentiem paredzēti Dr. P. Norvilis, V. Hazners, J. Bičolis, prof. A. Annus, prof. J. Siliņš, doc. A. Šturms, A. Liepkalns, R. Vitola-Birzgale, L. Linauts, J. Kļaviņš u. c.

Pēc divu stundu pārtraukuma (15. janvārī plkst. 7 vakarā) notiks Kultūras dienu svinīgs akts Modes mākslas vidusskolā (23. ielā, Manhetenā). Tajā paredzēts godināt skolotājus, kas ASV latviešu skolās darbojušies vismaz 10 gadu, vai par skolotājiem vismaz 20 gadu. Tāpat godinās arī aktīvākās latviešu organizācijas. Godināšanai sekos vīru dubultkvarteta Tēvija koncerts un Bostonas latviešu teātŗa sniegtie J. Liliskajam dar

Raiņa „Krauklis" tā arī pasniegs rātora N. Roke saules izstādes Vētrai un Kokļ ļiem.

Pikadilli vie janvārī turpinā ti un diskusija Karnegi zālē sambļa koncert certam jau ga Referātu telpā gada grāmatu

Līdzīgi sarīk vēlāk notiks a Čikagā, bet p mu ASV rietu reiz notiek sar

ALAs kultūr tautiešus katrā organizēt kaut dienu plašāku mākslinieciski nu ziņā pace jam limenim, tu latvisku sa kultūrālās kop rātos būtu sev kopīgi veican centrālo iestā nozīme.

Apgabalu a Čikagā un, ie tumkrastā) telotājmākslas bas izstādes, darbus nosūt kas latviešu sādi Toronto aicina tautiešu apmeklēt un a

ALAs kultūr cili atzīmēt ar juma dienu, ta timdas skolu jumiem tuvāk lai, vajadzētu rius līdzekļus darba izveido ras birojs ir viem gadu de jīgi dot pieti zi kā politisk rabam. To ap dol. tautiešu z

Nēģeri, profesori . . .

(Fārnesums no 2. lpp.)

kultūras ziņā atpaliks no baltajiem, nēģeru problēma paliks ar gan visiem rūpniekiem pavēlēt darbā pieņemt tikai nēģerus, bet maziguļotos nēģerus nav iespējams nodarbināt pie ļoti komplicētām modernām mašīnām. Var ar lielāko enerģiju pūlēties pacelt nēģeru kultūras līmeni, bet tas prasa ilgu laiku. Un tādēļ komūnistiem vēl ilgi būs iespējams izmantot nēģeru neapmierinātību un tos kūdīt pret pastāvošo ASV iekārtu. Var sagaidīt, ka dedzināšanas, sprādzināšanas un citāda neapmierināto vardarbība turpināsies, bet tā nebūs krimināla rakstura huliganisms, bet gan komūnistu uzbrukuma veids brīvās pasaules pēdējam cietok

Nav ne maz mumam, ka š kumu ASV v un nesaprastu galvenajiem n šingtonas Viet prezidenta Dž pret intelekt noderīgo ričīb zidenta Džons sies: „Amerik lais vairākums manu valdību" tu, ka apspies agūšanas ja noteiktību iz redzamā viet pasaules lielās tajā programm

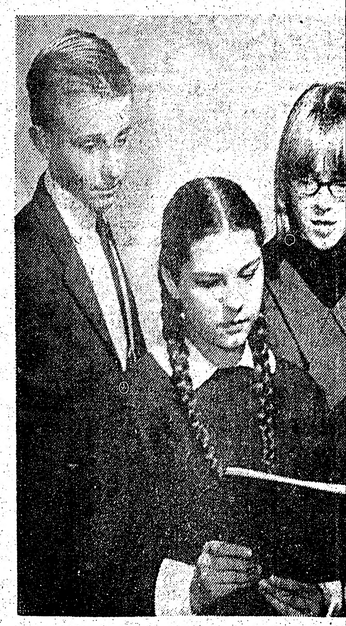

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas notiks 22. decembrī plkst. 7.30 vakarā Sv. An arī Ziemsvētku vecītis. Uzņēmumā 1. klases sās — Dainis Marsons, Velta Kupere, Irēna Ai

viesu virsnieku apvien-
r Lāčplēša kara ordeņa
Ed. Lūsi. Foto: JAK

TE

pa vienai arodzīmei. Ar
pārmaiņām mazskautu
klātesošos iepazistināja
tis.
enerģisko vienības vecā-
nes priekšsēdi A. Ance-
adu šūpļa svētkos vaka-
nieki suminā ar dzies-
udz baltu dieniņu" un

enības dāmu gādāta vaka-
da skauti ar viesņām. —
un vecākiem — pavadīja
indas kopējas, lielas gi-
idē, gan padziedot, gan
utu rotaļās.
ar izmaņu un taktu va-
audis. A. Kivlenieks

OŠIEM

Zemīte. Bez tam šajā
nā ir inž. A. Jekstes no-
Dzintras stipendija, kas
ē v 11 gadu.
ošie, kuriem stipendija
pieciešama un kas vēlē-
iepraśit un saņemt, var
ūgumus ALAs kultūras
ipendiju komisijai, adre-
merican Latvian Associ-
., Suite 806—7, Edmonds
7—15th Street, N. W.,
ton, D. C. 20005, U. S. A.
ikumus par stipendijas
nu var iesniegt arī orga-
un to pārstāvji. Stipen-
pieprasīt arī citu zemju
nentu (piem. Rietumei-
ūdējošie latviešu studen-
tudentes. Lūgumiem un
miem pievienojami dzi
ksti kopā ar apliecināju-
studiju gaitu un sek-

iesūtāmi līdz 1966. ga-
nvārim.
rikas latviešu apvienības
ultūras biroja
Stipendiju komisija

egzdiņš) izvērtē... ziņas
Foto: J. Ligers

Kultūras dienu sākums Ņujorkā un Čikagā

PIRMOREIZ GODINĀS ILGGADĒJOS SKOLOTĀJUS UN AKTĪVĀKĀS ORGANIZĀCIJAS

Amerikas latviešu apvienības kultūras birojs šogad plāno plašu Kultūras dienu ievadījumu ne tikai ASV austrumkrastā—Ņujorkā, bet arī vidienē — Čikagā. Kultūras dienas atklās ar paplašinātu un svinīgu ALAs kultūras biroja sēdi 15. janvārī plkst. 9 rītā Ņujorkā, Pikadilli viesnīcā, kurā aicināti piedalīties visi ASV austrumu piekrastes latviešu organizāciju kultūras dzīves vadītāji. Sēde būs veltīta ne tikai atskatam uz kultūras dzīves sasniegumiem pag. gadā, bet arī problēmām, ar kurām jāsastopas, kārtojot dažādas kultūras un nacionālās dzīves jautājumus.

Pārrunājot šos jautājumus ALAs kultūras biroja valdes sēdē 8. decembrī, sēdes dalībnieki vienojās Kultūras dienu priekšlasījumus iedalīt četrās daļās: 1) latviešu kultūras dzīve mūsu centros un organizācijās, 2) mūsu mākslas, mūzikas, literatūras, teātra, tautas deju u. c. kultūras pasākumu sasniegumi un problēmas; 3) latviskā audzināšana un asimilācijas jautājums; 4) latviešu kultūra Latvijas brīvībai. Priekšlasījumus ievadītu attiecīgo daļu vadītāju priekšlasījumi, kurus papildinātu lietpratēju referāti. Ņujorkā Kultūras dienu atklāšanā un vēlāk sekojošā svinīgā aktā piedalīsies arī ALAs un BPLAs pr-dis P. Lejiņš. Par referentiem paredzēti Dr. P. Norvilis, V. Hazners, J. Bičolis, prof. A. Annus, prof. J. Siliņš, doc. A. Šturms, A. Liepkalns, R. Vitola-Birzgale, L. Linauts, J. Kļaviņš u. c.

Pēc divu stundu pārtraukuma (15. janvārī plkst. 7 vakarā) notiks Kultūras dienu svinīgs akts Modes mākslas vidusskolā (23. ielā, Manhetenā). Tajā paredzēts godināt skolotājus, kas ASV latviešu skolās darbojušies vismaz 10 gadu, vai par skolotājiem vispār 20 gadu. Tāpat godinās arī aktīvākās latviešu organizācijas. Godināšanai sekos viru dubultkvarteta Tēvija koncerts un Bostonas latviešu teātra sniegtie J. Raiņa „Krauklīša" fragmenti. Atkārt arī pasniegs Ņujorkas gubernātora N. Rokefellera balvas pasaules izstādes dalībniekiem — V. Vētrai un Kokļu ansambļa locekļiem.

Pikadilli viesnīcas telpās 16. janvārī turpināsies sāktie referāti un diskusijas ,bet 23. janvārī Karnegi zālē notiks Kokļu ansambļa koncerts. Biļetes šim koncertam jau gandrīz izpārdotas. Referātu telpās notiks arī 1965. gada grāmatu izstāde.

Līdzīgi sarīkojumi trīs nedēļas vēlāk notiks arī ASV vidienē — Čikagā, bet par tādu sarīkojumu ASV rietumu piekrastē pagaidām vēl nav runas.

ALAs kultūras birojs aicina tautiešus katrā latviešu centrā organizēt kaut vienu Kultūras dienu plašāku sarīkojumu, kas mākslinieciski vai jaunu sniegumu ziņā paceltos pāri parastajam līmenim, vai kāpināti sniegtu latvisku saturu, tā stiprinot kultūrālās kopības apziņu. Referātos būtu sevišķi izceļami mūsu kopīgi veicamie uzdevumi un centrālo iestādījumu darbs un nozīme.

Apgabalu apjomā (Filadelfijā, Čikagā un, iespējams, ASV rietumkrastā) februārī paredzētas telotājmākslas un daiļamatniecības izstādes, no kurām labākos darbus nosūtīs uz Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda izsādi Toronto. Kultūras birojs aicina tautiešus šos sarīkojumus apmeklēt un atbalstīt.

ALAs kultūras birojs aicina izcili atzīmēt arī Draudzīgā aicinājuma dienu, tajā sevišķi atbalstot trimdas skolu darbu. Bez ziedojumiem tuvākajai latviešu skolai, vajadzētu gādāt arī pietiekamus līdzekļus kopīgā kultūras darba izveidošanai. ALAs kultūras birojs ir ieskatos, ka pa diviem gadu desmitiem esam spējīgi dot pietiekamu materiālu bāzi kā politiskajam, tā kultūras darbam. To apliecina turpat 22000 dol. tautiešu ziedojums ALAs pagājušajam darbam.

L. Rumaks

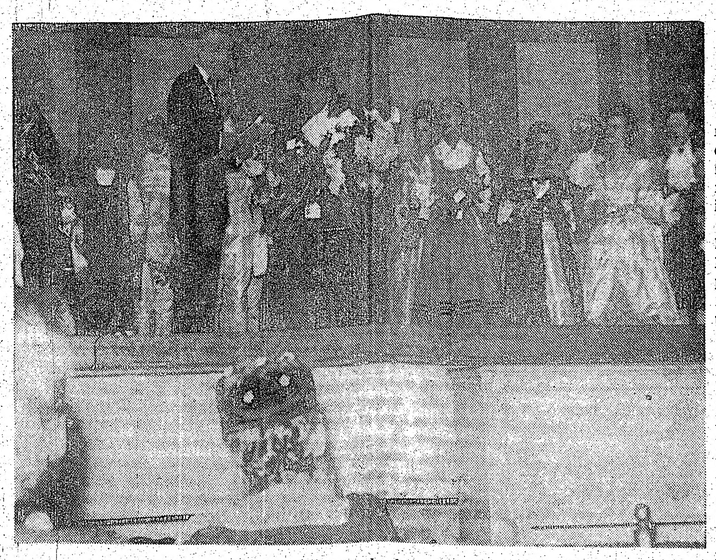

Pēc režisoram Jēkabam Vēreniekam veltītās 40 gadu skatuves darba jubilejas izrādes, kurā DV apvienības Minesotā teātris uzveda Anšlava Eglīša „Kazanovas mētelis", Mineapoles un Sanpaulas latviešu draudžu, organizāciju un tautiešu kopēju adresi ar veltī gavilniekam pasniedza J. Akermanis (skat. ziņojumu iepriekšējā LA numurā). Foto: E. Grotiņš

Nēģeri, profesori . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

kultūras ziņā atpaliks no baltajiem, nēģeru problēma paliks: ar gan visiem rūpniekiem pavēlēt darbā pieņemt tikai nēģerus, bet mazizglītotos nēģerus nav iespējams nodarbināt pie ļoti komplicētām modernām mašīnām. Var ar lielāko enerģiju pūlēties pacelt nēģeru kultūras līmeni, bet tas prasa ilgu laiku. Un tādēļ komūnistiem vēl ilgi būs iespējams izmantot nēģeru neapmierinātību un tos kūdīt pret pastāvošo ASV iekārtu. Var sagaidīt, ka dedzināšanas, sprādzināšanas un citāda neapmierināto vardarbība turpināsies, bet tā nebūs krimināla rakstura huligānisms, bet gan komūnistu uzbrukuma veids brīvās pasaules pēdējam cietoksnim — ASV.

Nav ne mazākā pamata pieņēmumam, ka šo komūnistu uzbrukumu ASV valdība nesaredzētu un nesaprastu. Un tas ir viens no galvenajiem motīviem arī Vašingtonas Vietnamas politikai un prezidenta Džonsona aktīvitātei pret intelektuāļu komūnistiem noderīgo rīcību. Cerēsim, ka prezidenta Džonsona vārdi piepildīsies: „Amerikas tautas lielumlielais vairākums atbalsta mani un manu valdību". Tas arī nozīmētu, ka apspiesto tautu brīvības atgūšanas jautājumi ar lielāku noteiktību izvirzīsies notikumu redzamā vietā un tiks iesaistīti pasaules lielās politikas konkrētajā programmā.

A. Kr.

Redaktors R. Čaks 50-gadnieks

Grūti būs atrast latviešu preses izdevumu brīvajā pasaulē, kurā nebūtu Raimunda Čaka raksti. Jubilāra vispusība publicistikā ir apbrīnojama, jo viņa spalvai pieder raksti, kas skar trimdas sabiedrības visas nozares. Šī R. Čaka aktivitāte jo sevišķi augsti vērtējama tādēļ, ka žurnālista darbu viņš veic brīvajās stundās ārpus maizes darba.

Ar DV mēnešraksta pārnākšanu uz Amerikas kontinentu jubilārs uzņēmies šī pašreiz lielākā trimdas žurnāla redaktora pienākumus, kas prasa daudz laika un atbildību. Ja DV mēnešraksts ar nedaudziem numuriem jau ieguvis lasītāju simpatijas, tad nenoliedzami laba daļa nopelnu pienākrīt jubilāram.

Arī latviešu sabiedriskā dzīvē R. Čaks ir visur klāt, kur tiek kārtotas latviešu lietas. Viņš ir Latviešu preses biedrības Čikagas-Milvoku kopas valdes locekļis, Latviešu palīdzības fonda Vis-konsinas pilnvarotais; darbojas konkordijā Valdemārija un DV organizācijā, kaut sirdsdedze pieder latviešu skautu organizācijai, kurā viņš kā vadītājs darbojies ilgus gadus.

Būdams konsekvents darbā, sabiedrībā un draugu vidū jubilārs ir priecīgs un omulīgs galda biedrs, kurš visos apstākļos dzīvi skata optimisma spektrā.

Raimunds Čaks dzimis Saikavas pagastā 1915. gada 6. decembrī, jau ar skolnieka gadiem sācis darboties presē, paliekot šim uzdevumam uzticīgs vairāk nekā 30 gadu. 1936. gadā jubilārs saņēma Latvijas Kultūras fonda godalgu publicistikā. Viņš rediģējis vairākus preses izdevumus un darbā saskaŗies ar daudziem Latvijas un trimdas sabiedriskiem un kultūras darbiniekiem, kas lauj domāt, ka savu pieredzi jubilārs, varbūt, reiz sniegs kādā atmiņu grāmatā.

Šūpļa svētkos jubilāru Milvokos sveica konkordijas Valdemārija centrālā prezidija seniors O. Kārkliņš, Čikagas-Milvoku preses kopas priekšsēdis K. Kezbers, Milvoku DV apvienības viceprieks E. Penikis un revīzijas komisijas pr-dis V. Krēlis. Rakstiski jubilāru sumināja preses biedrības pr-ks Ē. Raisters, preses seniors E. Blanks, bij. skautu pr-ks P. Vilips, jendas skautu pr-ks A. Artmanis un daudzi citi tuvi un tāli draugi un līdzdarbinieki.

—ep—

Kādēļ Ņujorkas . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

likusi aizmirst cīņu par Latvijas brīvību, vai arī vienkārši latvietības trūkums.

Kaut gan rīkotāji un sevišķi citu koloniju latvieši sagaidīja demonstrācijā lielāku piedalīšanos, dzirdamas apmierinātas domas, ka nākamā gada demonstrācijā Vašingtonā varētu būt lielāks latviešu skaits un saskaņotāka organizācija. Kada ģimene, kas piedalījās šī gada demonstrācijā apliecināja: „Ja gribam piedalīties cīņā par brīvu Latviju, tums šīni demonstrācijā bija jāpiedalās!" Latviešu skolas 13. novembrī Ņujorkā nebija slēgtas, bet skolēnu iztrūkšanu attaisnoja, ja tas noticis demonstrācijas dēļ. Tomēr par obligātu tika uzskatīta skolēnu piedalīšanās nākamās dienas 18. novembra svinībās.

Nobeigumā var teikt, ka Ņujorkas latviešu piedalīšanās būtu bijusi dzīvāka, ja latviešu centrālās organizācijas būtu izteikušas dedzīgu aicinājumu piedalīties demonstrācijā un arī pašas aplicinātu gatavību piedalīties un ja šis sarīkojums nebūtu noticis novembŗa vidū.

V. I.

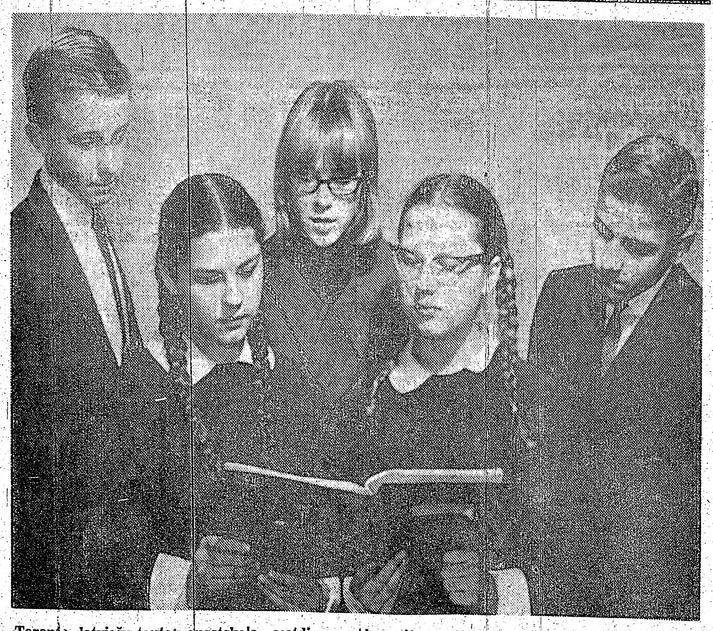

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas gadskārtējais audzēkņu eglītes vakars notiks 22. decembri plkst. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē. Pēc priekšnesumiem ieradīsies arī Ziemsvētku vecītis. Uzņēmumā 1. klases audzēkņi, sagatavojot savu priekšnesumu: no kreisās — Dainis Marsons, Velta Kupere, Irēna Aizpuriete, Maija Kupere un Tālivaldis Auziņš.
Foto: J. Ligers

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

● Ziemsvētku eglīte DV biedriem un tuviniekiem notiks 26. decembrī pl. 4 p. p. jaunajā DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. R. Zariņš. Pirmo Jaungada sagaidīšanu savā namā Ņujorkas DV apvieniba rīko 31. decembrī pl. 8 vakarā. Ieeja 5 dol. no personas, līdz 20. decembrim piesakoties pie kasiera O Baumaņa, 87-73 172nd St., Jamaica, N. Y. 11432, tālr. Ja3-4751.

● Skautu vadītāja V. Klētnieka 60 mūža gadus atzīmēja 11. decembrī ar mītnes vakaru Jonkeru dievnama zālē. Mītnes vakara temats bija par „Ceļa meklēšana", stāstījumos un ar skautu un gaidu priekšnesumiem pakavējoties latviešu tautas pasaku valstī, iestarpinot tautas un arī skautu dziesmas. Pēc mītnes vakara bija jubilejas mielasts, kurā gavilniekam no ASV latviešu skautiem adresi pasniedza A. Grigors. Pēc tam sveica ASV jendas gaidu priekšniece Z. Gaujenieca, no Kanadas gaidām Z. Ozola, no Kanadas skautiem A. Budrēvics, no Bostonas A. Oga. Apsveicēju vidū bija arī vecie skauti, kas izbeiguši skautisma aktīvās gaitas. Daudz bija rakstisku apsveikumu. Atbildot apsveicējiem, V. Klētnieks pastāstīja savas bērnības atmiņas. Mītnes vakars bija pulcinājis ap 60 dalībnieku.

● Ņujorkas draudzes skolās 12. decembrī eglītes sarīkojumi notika Jonkeru dievnamā un Džamaikā. Jonkeros pēc māc. A. Ozola vadītā svētbrīža bija skolēnu priekšnesumi par eglīti un Meža tēvu, par rūķīšiem un Meža veci, par ķekatniekiem. Trīs klašu skolēni kopīgi skaitīja evaņģeliju. Sarīkojumu beidza ar kopēju azaldu un rotaļām.

KALAMAZŪ

● Sabiedriskam darbiniekam agr. J. Venneram 3. decembri apritēja 60 gadu. Viņš dzimis Smiltenes pagastā lauksaimnieka ģimenē un jaunekļa gados pārmainus darbojies gan Rigā, gan Smiltenē. Pēc Latvijas universitātes beigšanas 1934. gadā sācis strādāt par skolotāju Smiltenes valsts lauksaimniecības skolā, tai pašā gadā viņu iecēla arī par Smiltenes pilsētas vecāko. Šos pienākumus pildīja līdz krievu okupācijai. Kad baigā gada beigās, plkv. Kripēna partizāniem atbrīvojot šo Vidzemes stūri, organizēja latviešu pārvaldi, jubilāram atkal bija jāuzņemas Smiltenes pilsētas vecākā amats, kuŗu veica līdz 1942. gadam, kad latviešu pašpārvaldes ierosmē viņu izraudzīja par Cēsu apriņķa vecāko.

Vācijā no 1945.—1947. gadam Venners darbojās par skolotāju latviešu ģimnazijā Berchtesgadenā, bija LCP un LNP loceklis. 1949. gada augustā Venners kopā ar ģimeni iecelojа Mičigenā nosāka darbu kādā augļu farmā Kalamazū apkārtnē, bet pēc gada viņš pārcēlās uz Kalamazū par Bordžisa (Borgess) slimnīcas darbīvu un apstādījumu pārraugu, kur strādā vēl šobrīd. Venners organizēja pirmo latviešu papildskolu Kalamazū, piedalījās latviešu biedrības dibināšanā, darbojās tās valdē. Viņa ierosmē pēdējos gados nodibināta latviešu krājaizdevu sabiedrības Kalamazū nodaļa, kuŗu viņš arī vada. Jau kopš studiju gadiem piederēdams Talavijas saimei, vairākkārt darbojies korporāciju kopas vadībā, šogad ir tās seniors. J. Venners nebaŗil skaļas godināšanas. Tā nenotika ierosinātā jubilejas svinēšana Latviešu biedrībā, bet dzimšanas dienas vakarā gavilnieku apsveica tikai tuvākie draugi. No Sv. Jāņa draudzes sveica prāv. J. Turks, draudzes dāmu komitejas — H. Turka, korporāciju kopas — viceseniors Fr. Butners, E. Brože u. c.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš baznīcas sabiedriskajās telpās bija atvērts vairākas stundas 4., 5. un 6. decembrī. Dāmas vērtēja, ka apmeklētāju skaits visās dienās bijis ap 400. Tirdziņā vareja iegudāties gan rokdarbus un keramikas izstrādājumus, gan arī desas, konservus, dažādas rupjmaizes šķirnes, piparkūkas latviešu gaumē un cītas lietas. Sarīkojuma atlikums bija ap 400 dol. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem to izlietos palīdzības darbam un baznīcas izmaksu kārtošanai.

az

GRAND RAPIDI

● Teologu brālības Auseklis 40 gadu atceres sanāksme notika 1. decembrī Vienības draudzes mācītāja mājā, kur par dalībnieku uzņemšanu rūpējās māc. J. Lazda. Piedalījās šīs organizācijas biedri no Toronto, Otavas un Vašingtonas, bija sveicinājumi no tiem, kas nebija varējuši sanāksmē ierasties.

● Georgu Silavu, kas beidzis Centrālo vidusskolu un Junioru kolledžu Grand Rapidos un teoloģijas semināru Springfildā, 19. decembrī Imanuela baznīcā ordinēs par mācītāju Misūri sinodei. G. Silavs ar 9. janvāri uzņemsies mācītāja amata pienākumus Grases luterāņu draudzē „Marquette Heights" Illinojā. Jaunā mācītāja izglītības gaitas šejienes latviešu sabiedrībai pagājušas garām visai nepamanītas, jo viņa vecāki pieder amerikāņu draudzei un to rosmes vairāk izpaužas pēdējo sabiedrībā.

● Savas dzīves gaitas 8. decembrī pēkšņi beidza 65 gadus vecā vēstures maģistre Alise Rozentāle, dzim. Meija. Viram iepriekšējā dienā pārnākot no darba, viņa bija atrasta bezsamaņā uz grīdas. Viņa nogādāta Bladžeta slimnīcā, bet otrā dienā, nenākot pie samaņas, mirusi. A. Rozentāle apmeklējusi Valmieras vidusskolu un 1930. gadā beigusi filoloģijas-filozofijas fakultātes vēstures nodaļu. Jau studiju gados bija sākusi strādāt Saeimā par stenografi un šo darbu turpināja līdz Saeimas darbības izbeigšanai. Bijusi ļoti aktīva korporācijā Izcintra. Sevišķi sāpīgi viņas izturūkumu jutīs Grand Rapidu un apkārtnes ev.-lut. draudze un latviešu skola, kuŗā viņa darbojās no pirmajām dienām. Nelaikes izvadīšana izvērtās par patiesu sēru manifestāciju, kuŗā piedalījās ne tikai visa Grand Rapidu un apkārtnes draudze, bet pārējie vietējās kolonijas un citu pilsētu tautieši. Aizgājējai veltīts svētbrīdis notika 10. decembrī, atvadīšanās vārdus sakot cand. theol. V. Fricsonei, bet lūgšanu māc. Kr. Hermanim. Goda sardzē stāvēja sieviešu prezidija konventa locekles. Dienu vēlāk bazūnēja dziedāja tenors P. Lielzuika, bet izvadīšanu vadīja māc. Kr. Hermanis. Ziedus un vainagus nolika no draudzes O. Jirgensons, draudzes dāmu komitejas Z. Kārkliņa, korp. Dzintra Fricsone, Dziesmuvaras O. Brože, latviešu skolas V. Libants, organizāciju padomes A. Jaunais, sieviešu korporāciju kopas A. Jansone, latviešu skolas vecāku padomes V. Graube, Meža vidu pārvaldes E. Avots u. c.

● Latviešu kreditsabiedrība Grand Rapidos darbību izvērtusi iespējami plašāk, pakalpojumus pastāvošo noteikumu robežās pielaikojot tautiešu prasībām un vajadzībām. Sākot ar decembri, kreditsabiedrība piedāvā jauna veida aizdevumus, kas nodēvēti par aizdevuma tekošo rēķinu un dod iespēju aizņemties nelielas summas neparedzētu izdevumu segšanai jebkurā laikā un cik bieži vien nepieciešams, vienīgi nepārsniedzot maksimālo aizdevuma kopsummu. Pēc tekoša rēķina atvēršanas aizdevumu iespējams saņemt kreditsabiedrības birojos Grand Rapidos un Kalamazū vai pa pastu. Tekošu rēķinu var atvērt arī tad, ja aizdevuma pieprasītājam jau ir parastais aizdevums vai arī nākotnē paredzēts izmantot lielākus aizdevumus ar garākiem atmaksas termiņiem. Tuvāka informācija kreditsabiedrības birojos vai pie valdes locekļiem.

V. Z.

Jo tuvāk svētki, jo vairāk laika aizņem to priekšdarbi. Tādēļ šodien dažas receptes, kas prasa ļoti maz laika, dodot pavisam krāšņus rezultātus.

ŽELETA AKNU PASTĒTE

1 mārciņa aknu desas, 1 ēdamkarote (1 aplokšne) želatīna pulvera, ¾ mēra tases vistas buljona, ¼ tase konjaka, 2 ēdamkarotes kapātu mandeļu, 12 melnās olīvas.

Iepriekšējā vakarā sakapā olīvas, samaisa ar kapātām mandelēm un pārlej ar konjaku. No rīta želatīna pulveri iemaisa buljonā un uz lēnas uguns karsē, līdz želatīns izkusis. Aknu desu ar dakšu saplucina mazos gabaliņos, pielej uzkarsētu buljonu ar želatīnu, kapātās mandeles, olīvas un konjaku labi sakuļ. Ieliek ledusskapī atdzist. Kad masa sāk sastingt, sakuļ vēlreiz, iepilda ieeļļotā dekorātīvā formā un ļauj sastingt. Galdā pasniedz dekorētu ar melno olīvu šķēlītēm.

SĒRIJA ASPIKĀ
AUKSTA VISTA

4 uz pusēm grieztas un no kauliem atbrīvotas vistu krūtis, 2 tases vistas buljona, 1 ēdamkarote želatīna pulvera, ¼ mēra tase šerija, 1 citrons, melnās olīvas garnitūrai.

Vistas gaļu uz lēnas uguns vāra buljonā, līdz mīksta, tad ļauj buljonā atdzist. Želatīnu sagatavo pēc paciņas norādījumiem, daļu ūdens aizstājot ar ½ mēra tasi buljona, ¼ mēra tasi šerija un citrona sulu pēc garšas. Kad želatīna masa sāk sabiezēt, ar to pārlej vistas gaļu; kad aspiks sastindzis, to dekorē ar melno olīvu šķēlītēm. Aspiku, kas paliek pāri, saželē un kapātu izlieto palātes dekorēšanai.

Pelēns ar pavārnīcu

SANFRANCISKO

● Pirmā ASV rietumu piekrastes preses balle notiks gan tikai nākošā gada 28. novembrī Sanfrancisko, bet tai jau izraudzīta rīcības komiteja šādā sastāvā: priekšsēdis — rakstnieks Jānis Klidzējs, sarīkojuma organizētājs un programmas sastādītājs — karikatūrists Harijs Bergs, galvenais dekorātors un saimniecisko lietu kārtotājs — Pēteris Sivinskis. Preses balles ienākumu atlikums domāts nākošo rietumpiekrastes dziesmu svētku atbalstam 1967. gadā Sanfrancisko.

B.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Yonge — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens ejļas apkure, garāža. Kopējā cena $16.500, iemaksa $2.500.

Danforth — Broadview: Atsevišķa 6 istabu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure. Kopējā cena $13.900, iemaksa $1.900.

O'Connor — Pape: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar 3 izbūvētām istabām pagrabā, privāts iebraucamais ceļš un garāža, moderna ejļas apkure. Kopējā cena $16.500, iemaksa $4.000.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Mums vajadzīga Jūsu palīdzība

Šis ir lūgums visiem Lieltoronto pilsoņiem. Mums vajadzīga JŪSU palīdzība novērst nelaimes gadījumus un saglabāt dzīvību decembrī. Šinī mēnesī ir ļoti liela satiksme un maz dienas gaismas stundu.

Esiet par paraugu drošībai un ierosiniet to darīt arī citiem.

- Brauciet un ejiet ar lielāku uzmanību.
- Ja brauciet — dalieties ceļā. Laipnība paglābs dzīvību.
- Ja ejiet — nogaidiet līdz nākošām zaļām ugunīm.
- Naktīs valkājiet vai nesiet kaut ko baltu.
- Iepērcieties dienas gaismā.

Metropolitan Citizens' Safety Council

Latviešu puķu veikals
un mākslas salons **CALLA**
727 DANFORTH AVE., TORONTO 6, ONT.
TEL. 466—9911 (arī pēc darba)
Piedāvājam: ☆ *Svaigi grieztus ziedus.*
☆ *Podu puķes.* ☆ *Zaļuma stādus.*
☆ *Tautiski izstrādājumi.*
Piegādājam mājās. Lūdzam pasūtinājumus nodot laikus.
Milda Kļaviņš.

Iegādājieties
Birutas Senkēvičas dzejoļus
. . . ZEME un JŪS . . .
Maijas Viļciņas grafiskais ietērps un ilustrācijas.
Glīts izdevums — patīkams dāvanai.
Cena $3.00, grāmattirgotājiem atlaide.
Pieprasāma DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

Lotus
792 BATHURST ST. (pie Bloor St.)
LE 3-3884
FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 533-8001
PUĶES LATVIEŠU GRĀMATAS SKAŅU PLATES DZINTARS KRISTALLS PORCELĀNS KERAMIKA
KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAILAMATNIEKU IZSTRĀDĀJUMI
18. decembrī no pl. 12—6 vak.,
19. decembrī no pl. 1—6 vak.
Dailamatniecības izstrādājumi un grāmatas ar 10% atlaidi.
Ināra un Arvīds Tīrums.

Skolu un jaunatnes ievērībai. Austras Andersones - Plampes
100 tautas dziesmu un rotaļu krājums
AUGSIM LATVIJAI
(Meldijas un teksti) Kab. gr. formātā — Cena $1.50
Grāmatniekiem atlaide.
Pasūtināma: 491 Sammon Ave., Toronto 6, Ont. Canada.

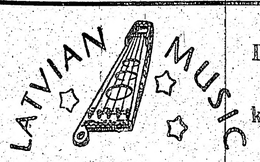

Divas jaunas skaņu plates,
kuras visi daudzina.

LP 19
Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, māsiņ, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakte, zaļa zāle.

LP 028
Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsiet!
Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.
$6.00 + 18¢ P.S.T.

Skaista dāvana svētkos ir
GLEZNAS
Oriģināldarbi (eļļa)
Ļoti mērenas cenas
Tel. 488-7214, Toronto.

KLUSĀ MĀJĀ KLUSAM PĀRIM
IZĪRĒJAMS
nemēbelēts otrais stāvs (2 istabas, virtuve un ats.vannas istaba). Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt 762—5148, TORONTO.

Sūtiet naudu uz U.S.S.R. SVĒTKOS
Preces un ēdamlietas ir tagad dabūjamas. Gramercy Shipping Inc. uzņēmums ar 20 gadu pieredzi, godīgs un veikls.
Jūs esiet droši tikai ar licenzētu uzņēmumu
Pilnīgi garantēts. Licenzēts no Department Banking. Nodrošināts par $20.000.-. Tiešais pārstāvis ārzemju bankai U.S.S.R. Mēs esam vienīgais uzņēmums, kurš piegādā U.S.S.R. kvītis ar parakstu. Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilna izmaksa.
Tarifs: 9 rubļi par US$10.00.
Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 10%
744 Broad St., Newark N.J.
Rakstiet angliski vai latviski.
Pieprasiet pilnīgu cenrādi.
GRAMERCY
SHIPPING Co.
118 East 28 St., New York N.Y.
MU 9-0598.
DIB. 1945. G.

PUĶU VEIKALS
Venus
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅŠ

VIESĪBAM, KOMERŠIEM
sagatavoju un piegādāju mājās auksto galdu, piemērotu katram gadījumam: salātus, putnus, zivis, vēzus — sākot ar $3.50 no personas.
E. BĒRZIŅŠ — 1413 Bloor St. W. tel. 536—0657, Toronto.

DĀVANU SAIŅI
no Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipedi, televizijas aparāti, foto aparāti u. c.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie saiņši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas saiņišiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un saiņšus ar ekspresu vai pastu mūms tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas.
Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW Ave., Toronto 6, tel. 461-4433
- Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikateses
- Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtinājumu no labākām latviešu un vācu konditorejām
- Pašu cepumi — piparkūkas, smalkmaizītes u. c.
- Svaigi žāvēti laši un zuši
- Pašu skābēti kāposti. Pelēkie zirņi

☆ *SAGATAVOJAM VIESĪBU GALDUS* ☆
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS
Eriks Ozoliņš

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni ielūgti.

18. decembrī — DV Ziemsvētku eglīte DV namā bērniem plkst. 2 p. p., pieaugušiem plkst. 7 vak.

18. decembrī, pl. 7 vakarā Westbury viesnīcā (Yonge un College krustojumā) Dr. ing. N. Rozenauera godināšanas vakars sakarā ar 75 gadu jubileju.

19. decembrī — pl. 3 p.p. Walmer Rd. baznīcā — Ziemas svētku ieskaņa mūzikā. T. Jaunzeme (soprāns), P. Geistauts (baritons), A. Grigale (ērģeles), Latviešu baptistu draudzes koris un bērnu koris A. Purva vadībā.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

31. decembrī — pl. 9 vak. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā. Rīko Latviešu nams A/S.

1946. g.

1. janvārī — pl. 4 p.p. T.L.Katoļu vienības Ziemas svētku eglītes vakars Latviešu namā.

2. janvārī — Latviešu skolas Eglītes vakars.

8. janvārī — pl. 6 vak. Ziemsvētku kauju atceres brīdis Saulainē pie krītušo karavīru piemineklja. Pēc tam bijušo cīnītāju salidojums ar groziņu vakaru.

15. janvārī — Latviešu namā tradicionālā LMM kluba Zaķu balle.

22. janvārī — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazija rīko gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

30. janvārī — pl. 5 p.p. Edites Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

30. janvārī/— pl. 11 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku rīts.

4. februārī — Nakts latīņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Broadview Ave., Igauņu namā.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu karaļa invalīdu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī — DV nodaļas vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor hotela telpās.

HAMILTONA, ONT.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Šalc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu stūrī.

31. decembrī — pl. 8.30 HLB rīko savā namā 16 Queen St. N. Jaungada sagaidīšanu. Biļetes iepriekšpārdošanā HLB grāmatnīcā.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pustundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 286, Station „K", Toronto.

A nozīmē **ACADIAN**
pirmais dzērienu sarakstā
(izvēlīgiem dzērējiem, protams)

ACADIAN viskija un džina maigās, sātīgās garšas izcelsme slēpjas Jaunskotijas vēsturiskajā Annapolisas ielejā.

Tur, ielejas koši zaļajās nokārēs, iegūst īpašas kvalitātes labības šķirni, ko slavina vīndedžu meistari.

Tīrais, svaigais ūdens nāk no dziļiem pazemes avotiem . . . dzidrs un ledains.

Viskija baudītājs, kas to zina (tāpat džina cienītāji), vienmēr pieprasa ACADIAN firmas dzērienus.

Liec ACADIAN pirmā vietā *savā* sarakstā šodien.

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

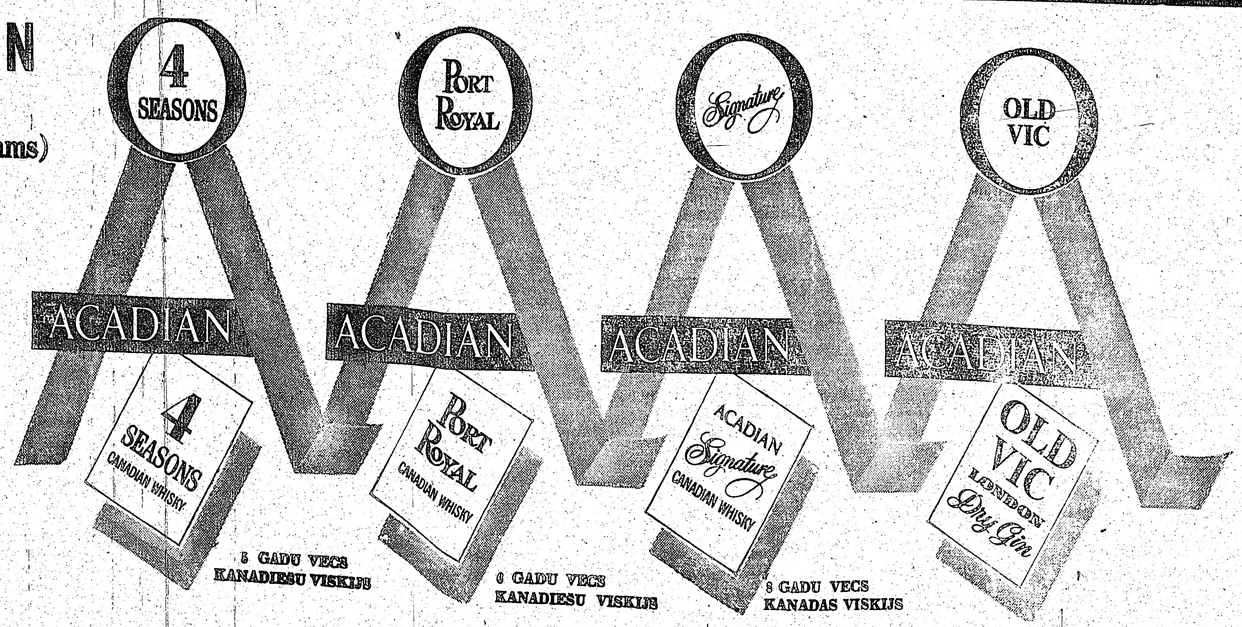

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

the Colonnade
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0662
Jūsu svētku galdam
TORTES
STOLLES
PIPARKŪKAS
un citi saldumi
MJARV'S BAKERY

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc.

P. O. BOX 8857, PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA 19117

Amerikas Latviešu Palīdzības Fonds paver plašas iespējas ikvienam pēc vajadzības, piemēroti individuālam vai ģimenes budžetam apdrošināt dzīvību un veselību, nodrošināties darba nespējas vai smagas nelaimes un posta piemeklējumu gadījumos.

Fonda dzīvības apdrošinājumā uzņem līdz 70 gadu vecumam bez gados jaunākiem līdznācējiem. Apdrošinājuma summa var sniegties līdz $1,700.-.

Fonda Ārstniecības kasē var apdrošināties kā pret slimnīcu un ārstu rēķiniem kopā, tā arī atsevišķi tikai pret ārstu vai slimnīcu rēķiniem vien. Veselības apdrošinājumā uzņem bez vecuma ierobežojumiem, neprasot gados jaunākus līdznācējus.

Atkarā no vajadzības vai iespējas ārstēšanās izdevumus var apdrošināt 20%, 50%, 75% vai 80% apmērā, bet kopā ar darba nespējas pabalstu, kuru izmaksā pa slimošanas laiku — līdz 100%.

Par katru ārstēto ģimenes locekli, atkarā no izraudzītās apdrošinājuma nozares, plāna un grupas, viena **gada laikā izmaksājamā maksimālā summa ir:**

par ārstu rēķiniem $480.-, slimnīcu rēķiniem $3,500.-, bet slimnīcu un ārstu rēķiniem kopā $4.000.-.

Jaundzimušo mātēm, Fonda dalībniecēm, izsniedz **pūriņa dāvanai $50.-.**

Darba nespējas pabalsta plānā apdrošinātiem pa ārstēšanas laiku slimnīcā un daļēji arī pēc slimnīcas atstāšanas **Fonds izmaksā neatmaksājamu naudas pabalstu līdz $100.- nedēļā.** Dalībnieks saņem papildus Fonda vai jebkuras apdrošināšanas sabiedrības samaksātiem vai vēl maksājamiem ārstēšanās izdevumiem ģimenes uztura, īres, ārstēšanās papildus vai citu nepieciešamo izdevumu samaksai.

Šajā plānā un dzīvības apdrošinājumā uzņemtā **Fonda dalībnieka nāves gadījumā Fonds izmaksā** tā piederīgiem, atkarā no tā kādu apdrošinājumu tas izvēlējies, **līdz $1,700.-, bet dzīvību zaudējot negadījumā — līdz $2,700.-.** Plānā uzņemamā vecuma robeža ir 70 gadi.

Ārkārtējās palīdzības kase izsniedz Fonda dalībniekiem papildus iepriekš minētiem apdrošinājumiem neatmaksājamu naudas pabalstu sevišķi smagos nelaimes gadījumos, vai ārkārtējā posta piemeklējumos.

Fonda noteikumi un dalībnieku maksājumi ir izdevīgi, piemēroti latviešu vajadzībām un ikviena maksāšanas spējām.

Tuvāku informāciju piepra siet ar šeit iespiesto kuponu vai Fonda pārstāvjiem:

P. PLIŠIS — galvenais pārstāvis — 69 Elwood Blvd., Toronto 12, Ont.
A. BĒRZIŅŠ — 814 Carroll, La Salle, P. Q.
O. BRENĶIS — 23 Glen Davis, Toronto, Ont.
P. RATNIEKS — Grāmatnīcas vadītājs, 491 College St. Toronto, Ont.
V. RUDZĪTIS—Grāmatnīcas vadītājs, 16 Queen St. N. Hamilton, Ont.
Z. ZENTIŅŠ — 46 Lynd Ave., Toronto, Ont.

IZMANTOJIET ŠO IESPĒJU APDROŠINĀT SEVI UN ĢIMENI PRET NEBALTAM DIENĀM!

Tuvākas informācijas pieprasījuma kupons.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P. O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par Amerikas Latv. Palīdzības Fonda iestāšanās un apdrošināšanās noteikumiem, izmaksājamām summām un dalībnieku maksājumu likmēm.

Mr., Mrs., Miss. .....
(Uzvārds un vārds)

.....
(Adrese)

Dāviniet Ziemsvētkos sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBA KANADĀ (bezpeļņas organizācija)
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS UN DAIĻAMATNIECĪBAS SALONS
687 Church Street, Toronto 5. Tel. 922—1315
V. VILSONES WEAWING STUDIO

Toronto Window MFC Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

KAS? KUR? KO? TORONTO
BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš
816 Harbord St. LE 4-3447
NEKUSTAMI IPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

CEĻOJUMU BIROJS
World Wide Travel Service
O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
697 Bay Street, Toronto 2 EMpire 6—9488

LAIMONS AUTO SERVICE
603 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0540, Toronto.
Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un eļļas maiņīšana.
Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces
Īpašn. A. RASA Tālr. mājās. HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliņa un V. Reinholda gleznas Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

DCS
Drapery Contract Services
IMANTS E. KROZE
521 OAKWOOD AVE.
Tel. 789-2211 783-4455. Mājās BA 5-9293
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas u.c.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARE
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street, Toronto
tel. 363—4451

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana palielinājumi duplikāti
citi darbi izcilus kvalitāte atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-2946.
Suite 107
RO 6-3354 (mājās).

the Colonnade
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0362
Jūsu svētku galdam
TORTES
STOLLES
PIPARKŪKAS
un citi saldumi
MIARY'S BAKERY

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W.
RO 7-3158
Parkošana abās bēru mājās.

ALFREDS STIKUTS
REALTOR
2869 Dufferin Street
tel. 789—1685, Toronto 19

Tautiete!
Latvietis, 30 g. v., vēlas sarakstīties un iepazīties ar latvju meiteni nopietnā precību nolūkā.
Of. šis av. kant.
„IVARAM"

PARSŪTAM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV GAINIŅU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 14 gadu
PL 9-0266.

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tīles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
789-6220, Toronto.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

F. Rasav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO1-1114 mājās 425-4162

Danforth — Pape: 6 istabu māja, eļļas apkure, liela moderna virtuve, vannas istaba. Īpašums labi uzturēts. Cena $14.900.

O'Connor — Coxwell: Patīkams 5 istabu dubultķieģeļu atsevišķs bungalovs ar izbūvētu atpūtas telpu pagrabā, moderna virtuve, 2 vannas istabas, ūdens eļļas apkure privāts; iebraucamais ceļš un liela mūra garāža. Iemaksa $1.500.

Broadview — Danforth: Laba ienākumu māja ar 12 istabām; 4 virtuves, 2 vannas istabas, iebraucamais ceļš un parkošana. Gada ienākums $2.100, un īpašniekam 5 istabu dzīvoklis. Iemaksa $5.000.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

A.D. Kristapsons -MEAT- & SAUSAGES
A. KRISTAPSONA un Co.
GAĻAS UN GAĻAS IZSTRĀDĀJUMU VEIKALS - DARBNĪCA
1095 QUEEN ST. E. TORONTO, TĀLR. 466-5152
Piedāvājam: ZIEMAS SVĒTKU GALDAM un ikdienas vajadzībām visas Latvijā pazīstamās desu šķirnes un uzgriežamos. ● Žāvētu un rullētu šķiņķi ● Žāvētas zosis un tītarus ● Cūku šņukuļus ● Lašus ● Zušus ● Kāpostus ● Gurķus ● Svaigus putnus ● Piparkūkas ● Tortes un citus cepumus ● Lielā izvēlē importētas delikateses.
Uz vēlēšanos piegādājam mājās. Svētku pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Karš Tālajos austrumos

Pad. savienība nule pazinoja, ka koncentrācija tagad pārsviedusies no Eiropas uz Āziju.

Amerikāņi domā, ka pienācis pēdējais laiks, lai Vietnamas karā palīdzību sniegtu arī NATO valstis. Tiešu militāru palīdzību amerikāņi vēl neprasa, bet būtu priecīgi, ja sabiedrotie uz Vietnamu sūtītu savus ārstus, skolotājus un inženierus. Ārlietu ministrs Rasks NATO konferencē uzsvēra, ka Vietnamas karš tiek pastiprināts, ka tas var turpināties vēl ilgu laiku un ka desmitiem tūkstošu komūnistu tiek iefiltrēti Dienvidvietnamā.

ASV nolēmušas paplašināt Vietnamas karu līdz militārai uzvarai. Lai to panāktu, var izrādīties nepieciešama pusmiljona amerikāņu karaviru stacionēšana Dienvidvietnamā. Nepieciešama būs arī gaisa uzbrukumu pastiprināšana. (Hanojas valdības uztverē līdzšinējie amerikāņu bumbojumi nav atstājuši absolūti nekāda iespaida. Visnicīgākais efekts bijis frontē. Komūnisti paskaidro, ka tiešo kauju laikā viņi parasti atrodas tik tuvu amerikāņiem, ka pēdējiem nav izdevības lietot nedz aviāciju, nedz artilleriju.)

Līdz šim amerikāņi nav bumbojuši nedz Hanoju, nedz ostas pilsētu Haipongu. Par pēdējo klīst dažādas baumas, cita vidū, ka šo ostas pilsētu amerikāņi saudzēšot, jo tajā paši tirgojoties ar Ziemeļvietnamu. Lai kā arī būtu, Haipongā gaisa uzbrukumus vēl nav piedzīvojusi, bet ir dabūjusi novērot, kā amerikāņu radītus

DVIŅU KAPSULAS SASTOPAS IZPLATĪJUMĀ

Pēc vairākkārtējas kavēšanās amerikāņu zinātniekiem izdevās ievadīt orbitā dviņu kapsulu Gemini VI, kuŗas astronautiem Širam un Stafordam nevajadzēja daudz laika, lai sastaptos ar astronautiem Lovelu un Bormanu 185 jūdžu augstumā, lidojot 17.500 jūdžu stundā. Abas kapsulas nolidoja viena otrai blakus — dažreiz tikai ar 6—10 pēdu atstarpi — četras stundas. Kapsula VI pēc tam sāka atceļu uz mājām, kamēr kapsula VII atgriezīsies sestdien pēc izplatījumā pavadītām divām nedēļām. Jau tagad astronauti Lovels un Bormans pārsnieguši visus līdzšinējos rekordus kā lidojuma ilgumā, tā nolidotajā distancē.

Kā Kenedija ragā, tā Vašingtonā kapsulu formācijas lidojumu uzskata par vienreizēju sasniegumu, kas palīdzēs nolīdzināt ceļu pirmajam astronautu lidojumam uz mēnesi.

Kapsulu tikšanās izplatījumā, vismaz pēc pašu astronautu ziņojumiem, izrādījusies daudz vienkāršāka praksē nekā teorijā. Ja vien kapsulas šādam mēģinājumam būtu piemērotas, būtu iespējama abu savienošanās. To, bez cita, amerikāņi mēģinās nākamā lidojumā.

dūmus, tā uguni 14 jūdžu attālajā rūpniecības pilsētā Uong-Bi. Kā Hanoju, tā Haipongu apņem padomju pretgaisa aizsardzības raķešbazes; Haipongas raķetes uzlidojumu Uong-Bi tomēr nespēja iespaidot.

Jautājums, uz kuŗu pašreiz vēl neviens nespēj atbildēt, bet kas nodarbina daudz prātu, ir mīkla par komūnistu Ķīnas nākotnes politiku. Vai ķīnieši iesaistīsies Vietnamas karā? Un ja iesaistīsies, tad — kādiem līdzekļiem? Nedrīkst aizmirst, ka komūnistu Ķīna tagad ir atomvalsts. Kaut amerikāņi nedomā, ka ķīniešiem varētu būt kaut kādas atombumbu rezerves, šādu varbūtību tomēr pilnīgi atmest nedrīkst.

Gaŗu pēckara posmu Pad. savienībai bija vairāk zemūdeņu nekā visai brīvajai pasaulei kopā. Skaita, bet ne kvalitātes ziņā krievi ir pārāki vēl šodien. NATO valstu ministru konferencē ASV aizsardzības ministrs Maknamara atklāja, ka komūnistu Ķīna uzbūvējusi pati savu raķešzemūdeni, kas drīz vien jau būšot apbruņota ar raķetēm. Ķīna nolēmusi būvēt veselu raķešzemūdeņu floti, kas, tāpat kā krievu zemūdenes, varētu operēt visas pasaules ūdeņos. Maknamaras uztverē līdz 1967. gadam komūnistu Ķīnai būs raķetes ar 1500—2000 jūdžu sniedzamību, līdz 1975. gadam starpkontinentālās raķetes. Jo stiprāka Ķīna kļūst, jo vairāk tā nobriest karam. Pārtikas trūkums ir galvenais faktors, kas ķīniešus attur no šāda soļa. Un pārtikas ziņā ķīnieši nevar cerēt arī uz kaŗa laupījumu, jo visapkārt komūnistu Ķīnai draud bads. Indijā jau ievesta pārtikas racionēšana. Nav zināms, pie kādiem atzinumiem nāca Hočimins un Maocetungs nesenajās sarunās Pekingā. Tā var būt tikai sagadīšanās, bet tūlīt pēc abu tikšanās pieaugušas Indijas un komūnistu Ķīnas robežsadursmes, kas nav izskaidrojamas citādi, kā vienīgi ar komūnistu agresijas centieniem.

AFRIKAS VALSTIS SĀK PĀRTRAUKT ATTIEKSMES AR ANGLIJU

Adisabebas konferencē 36 Afrikas apvienības organizācijas valstis nolēma pārtraukt diplomātiskās attieksmes ar Angliju, ja tā līdz 15. decembrim negāž Smita balto minoritātes valdību Rodēzijā. Noteiktais termiņš ir pienācis un pagājis, Smits palicis amatā, Rodēzija neatkarīga. Un Anglija nav darījusi absolūti nekā, lai situāciju grozītu. Nekā gan nav darījušas arī Apvienotās nācijas, nedz pašas Afrikas valstis, kas konferences laikā draudēja ar kaŗa pieteikšanu Rodēzijai.

Afrikas apvienības valstis deva Anglijai 13 dienu, kuŗu laikā vajadzēja gāzt Smita valdību un anullēt Rodēzijas neatkarību.

Pašreiz jau četras Afrikas valstis pārtraukušas diplomātiskās attieksmes ar Angliju: Gvineja, Senegāle, Nigērija un Tanzēnija — pirmā britu kopvalsts nācija, kas spērusi šādu soli. Tanzēnijas valdība gan uzsver, ka attieksmju pārtraukšana nenozīmē izstāšanos no britu kopvalsts. Sākumā afrikāņu locekļi kopvalstī bija piedraudējuši ar izstāšanos, bet tā būtu ricība, no kuŗas ciestu angļu prestižs un Afrikas saimniecība.

Ja generālis de Golls Francijas prezidenta vēlēšanu otrā gājienā 19. decembrī paliks uzvarētājs, viņa vienpersonīgā politika, liekas, kļūs ierobežotāka, jo nāksies rēķināties ar tautas noskaņojumu.

Lielais Šarls: Kungi, notis tagad pavisam skaidras! Jāturas tikai līdz. Ed. Keiša karikatūra LA

✝
Mans mīļais, mīļais brālis un svainis dipl. inž.-elektr.
Jēkabs Strausmanis
Šī dzīvība izredzēts gājiens starp diviem klēpjiem — mātes un zemes. (Velta Toma)
aizgājis mūžībā š. g. 11. decembrī Stokholmā, Zviedrijā.
RUTA un ALEKSANDRS VAIVE

Dzīvosim kopā, —
ja esi starp 35—45 gadiem, bez lielām prasībām, mierīgas dzīves mīļotāja un ar labu raksturu. Ja sapratīsimies — būsim apmierināti ar dzīvi.
Esmu 50 g. v., 1 m 80 cm, materiāli nodrošināts, ar labu veselību.
Priecāšos, ja saņemšu vēstuli 609 Bathurst St., Toronto, Mr. A. RASA.

Otto Krolla jaunākā grāmata par MŪŽĪGĀS MĪLAS VARU
KARMENA
ar divu cilvēku mīlas gaitu atstāstījumu, rādot to kalnos Spānijā, un vēlāko norisi operā, kuŗu autors piedzīvojis mūsu dižo mākslinieku dotumos. Kupli ilustrēta. Maksā pārdošanā $4.—, bet izdevniecībā tikai $3.—.
Bitītes Maijas piedzīvojumi,
liela formāta grāmata bērniem. Maksā grāmatnīcās $2.—, bet izdevniecībā $1.—. Abas grāmatas pasūtināmas izdevn.: Otto Krolls, 12 Harrison St. Oak Park, Illinois 60304, USA.

VALUDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkaļa
A. KIVLENIEKA, G. J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., 533—2837
Tautiešiem atlaide

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLITIS — T. V. RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu ricībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
25 gadus vienā vietā
1515 Danforth
HO 6—1131
Hans Plaude
HO 6-1131
Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā finansēšanā.
AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU
1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ
Noteikti iegriežaties pie HANŠA PLAUDES
Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

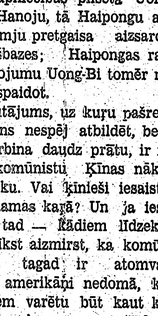
Lielā izvēlē
MOTTON
FURS
ļoti mērenas cenas
349 Roncesvalles Ave. TORONTO
Tel. LE 5-1393

Iznākusi
ĢENERĀĻA OSKARA DANKERA GRĀMATA
LAI VĒSTURE SPRIEŽ TIESU
ar rakstnieka JĀŅA KLĪDZĒJA ievadvārdiem.
Šo grāmatu sirmais latviešu ģenerālis pašrocīgi uzrakstījis neredzīgs būdams, sava mūža pēdējā dzīves gadā. Savās atmiņās ģenerālis O. Dankers pakavējas pie savas dzīves un latviešu tautas vissmagākā posma, ko izraisija 2. Pasaules kaŗa notikumi. Lasītāji ar vislielāko interesi sekos autora stāstījumam no grāmatas pirmās līdz pēdējai lappusei, jo tajā pieminēti daudzi vēl līdz šim nepublicēti fakti un Nirnbergas tribunāla slepenie dokumenti dod īsteno izskaidrojumu notikumiem, kas latviešu tautu izkaisīja pa visu globu.
Ģenerāļa O. Dankera LAI VĒSTURE SPRIEŽ TIESU dabūjama arī
SKAŅU LENTĒ
Cena $9.50
Grāmatu papildina daudzi foto attēlu pirmpublicējumi. Glīti iesieta tā maksā $4.50.
Apgādam LATVIS, 23 Glen Davis Cres. Toronto 18, Ont. Canada.
Lūdzu man piesūtīt ģenerāļa Oskara Dankera grāmatu „Lai vēsture spriež tiesu."
Samaksai pievienoju: ček, naudas pārvedumu, naudā
Vārds, uzvārds .....
Adrese .....

1965 JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANA LATVIEŠU NAMĀ TORONTO 1966
PILNA BUFETE
491 College St.
DIVI ORĶESTRI
Galdiņu iepriekšēja pieteikšana un biļešu iegūde: tālrunis 922—2681. Biļetes $4.— no personas — studentiem puscena.